

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (tredje avdelningen)

den 9 september 2015*

”Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Världsmarknaden för bildrör för TV-apparater och datorskärmar — Beslut i vilket en överträdelse konstateras av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet — Avtal och samordnade förfaranden om priser, uppdelning av marknader, kapacitet och produktion — Bevis på deltagande i kartellen — En enda, fortlöpande överträdelse — Ansvar för överträdelsen — Gemensam kontroll — Böter — Obegränsad behörighet”

I mål T-104/13,

Toshiba Corp., Tokyo (Japan), företrätt av J. MacLennan, solicitor, samt advokaterna J. Jourdan, A. Schulz och P. Berghe,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av A. Biolan, V. Bottka och M. Kellerbauer, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om i första hand ogiltigförklaring av kommissionens beslut C(2012) 8839 final av den 5 december 2012 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.437 – Bildrör för TV-apparater och datorskärmar), i den del det avser sökanden, och i andra hand upphävande eller nedsättning av det bötesbelopp som denna ålagts,

meddelar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen)

sammansatt av ordföranden S. Pappasavvas (referent) samt domarna N.J. Forwood och E. Bieliūnas,

justitiesekreterare: handläggaren J. Weychert,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 november 2014,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Dom

Bakgrund till tvisten

Sökanden och den berörda produkten

- 1 Sökanden, Toshiba Corp., är ett globalt företag som tillverkar och saluför elektroniska och elektriska produkter, däribland katodstrålerör (Cathode Ray Tubes, nedan kallade CRT).
- 2 CRT är lufttomma glasbehållare som innehåller en elektronkanon och en fluorescensskärm. De är i allmänhet försedda med en intern eller extern anordning för acceleration eller avlänkning av elektronerna. När de elektroner som sänds ut av elektronkanonen träffar fluorescensskärmen alstras ljus och skapas en bild på skärmen. Det fanns vid tidpunkten för de aktuella omständigheterna två typer av CRT, nämligen färgbildrör för datorskärmar (colour display tubes, nedan kallade CDT) och färgbildrör för TV-apparater (colour picture tubes, nedan kallade CPT). CDT och CPT är enskilda komponenter som monteras tillsammans med ett chassi och andra komponenter som krävs för att tillverka en datorskärm eller en färg-TV. De finns i flera olika storlekar (liten, medelstor, stor och jumbo), uttryckta i tum.
- 3 Sökanden har medverkat i tillverkning och saluföring av CRT, såväl direkt som genom sina dotterbolag, däribland [konfidentiellt]¹, [konfidentiellt], [konfidentiellt] och [konfidentiellt], i Europa, Asien och Nordamerika. [Konfidentiellt], i [konfidentiellt] och helägt av [konfidentiellt], utgjorde den europeiska gren som ansvarade för verksamheten med sökandens elektroniska komponenter och som var sökandens ensamåterförsäljare av CDT och CPT inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), från år 1995 till och med den 31 mars 2003.
- 4 Den 31 mars 2003 överförde sökanden hela sin CRT-verksamhet till ett gemensamt bolag, Matsushita Toshiba Picture Display Co. Ltd (nedan kallat MTPD), som bildats tillsammans med Matsushita Electric Industrial Co. Ltd (nedan kallat MEI). Till och med den 31 mars 2007 ägdes MTPD till 64,5 procent av MEI och till 35,5 procent av sökanden, vid vilket datum sökanden överlät sin andel till MEI, så att MTPD blev ett helägt dotterbolag till MEI och ändrade sitt firmanamn till MT Picture Display Co. Ltd. Den 1 oktober 2008 ändrade MEI sitt firmanamn till Panasonic Corp.

Det administrativa förfarandet

- 5 Det aktuella förfarandet inleddes efter det att en ansökan om immunitet, i den mening som avses i kommissionens tillkännagivande om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden (EUT C 298, 2006, s. 17), hade ingetts den 23 mars 2007 av Chunghwa Picture Tubes Co. Ltd.
- 6 Samsung SDI Co. Ltd, Samsung SDI Germany GmbH, Samsung SDI (Malaysia) Berhad (nedan gemensamt kallade Samsung SDI), MEI, Koninklijke Philips Electronics NV (nedan kallat Philips) och Thomson SA inkom med ansökningar om förmånlig behandling, i enlighet med det ovan i punkt 5 nämnda meddelandet.
- 7 Den 23 november 2009 antog Europeiska kommissionen ett meddelande om invändningar, vilket sändes till sökanden samt till Chunghwa Picture Tubes Co. Ltd, Chunghwa Picture Tubes (Malaysia) Sdn. Bhd, CPTF Optronics Co. Ltd (nedan gemensamt kallade Chunghwa), Samsung SDI, Philips, LG Electronics, Inc. (nedan kallat LGE), PT LG Electronics Indonesia Ltd, LG Electronics European

1 — Konfidentiella uppgifter har dolts.

Holding BV, Thomson, Panasonic, [*konfidentiellt*], [*konfidentiellt*], och MTPD, och ett muntligt hörande hölls den 26 och den 27 maj 2010 (nedan kallat det muntliga hörandet) med alla dem som meddelandet riktade sig till.

- 8 Genom skrivelser av den 2 juli 2010 ingav Panasonic och sökanden kompletterande yttranden. Genom skrivelserna lade de även fram bevisning med anledning av ett påstående om att de hade utövat ett avgörande inflytande över MTPD:s beteende på marknaden.
- 9 I skrivelse av den 14 december 2010 upprepade sökanden en begäran som den hade framställt i ett yttrande av den 2 juli samma år, om tillgång till Panasonics yttranden i samband med det muntliga hörandet samt till all ny bevisning som tillförs akten efter meddelandet om invändningar.
- 10 Kommissionen översände genom skrivelse av den 22 december 2010 en redogörelse över de faktiska omständigheterna till Panasonic och sökanden angående den ytterligare bevisning som kommissionen, eventuellt, skulle lägga till grund för en bedömning om att dessa bolag var solidariskt ansvariga för en sanktionsåtgärd som MTPD eventuellt skulle åläggas för sitt deltagande i den övergripande samverkan.
- 11 Genom förhørsombudets skrivelse av den 19 januari 2011 avslog kommissionen sökandens begäran av den 14 och den 23 december 2010 om tillgång till de andra företagens svar på meddelandet om invändningar.
- 12 Sökanden yttrade sig i skrivelse av den 4 februari 2011 över den redogörelse över de faktiska omständigheterna som hade översänts av kommissionen.
- 13 Kommissionen sände genom skrivelse av den 4 mars 2011 en begäran om upplysningar till bland annat sökanden, enligt artikel 18.2 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna [101 FEUF] och [102 FEUF] (EGT L 1, 2003, s. 1), i vilken den uppmanade sökanden att lämna upplysningar om dess försäljning och totala omsättning.

Det angripna beslutet

- 14 Kommissionen konstaterade i beslut C(2012) 8839 final av den 5 december 2012 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.437 – Bildrör för TV-apparater och datorskärmar) (nedan kallat det angripna beslutet) att de största tillverkarna i världen av CRT hade överträtt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet genom att ha deltagit i två skilda överträdelser, som var och en utgjorde en enda, fortlöpande överträdelse. Överträdelserna avsåg, dels, CDT-marknaden (nedan kallad CDT-kartellen), dels CPT-marknaden (nedan kallad CPT-kartellen). De ägde rum mellan den 24 oktober 1996 och den 14 mars 2006 respektive mellan den 3 december 1997 och den 15 november 2006 och bestod i avtal och samordnade förfaranden mellan tillverkarna av CRT i syfte att – genom tilldelning av försäljningsvolym, kunder och marknadsandelar – fastställa priser, dela upp marknader och fördela kunder, begränsa produktion, utbyta känslig affärsinformation och övervaka genomförandet av samverkansavtal.
- 15 Såvitt avser CPT-kartellen, som är den enda som omfattas av förevarande talan, gjorde kommissionen bedömningen att deltagarna hade kommit överens om målpriser eller minimipriser för olika storlekar av CPT, att de hade ansträngt sig för att upprätthålla prisskillnader mellan identiska produkter som salufördes i Europa och i Asien samt att de noggrant hade övervakat avtalen om prissättning. Kommissionen ansåg vidare att deltagarna hade ingått avtal som angav vilken producent som skulle underrätta en viss kund om en viss prishöjning. Tillverkarna av CPT hade dessutom kommit överens om sina marknadsandelar och enats om samordnade begränsningar av produktionen för att minska överutbudet och för att höja eller upprätthålla priserna. De utbytte även känslig affärsinformation om

produktion och kapacitet som planerades, försäljning som genomförts och sådan som planerades, efterfrågan som kunde förväntas i framtiden, prissättning och prisstrategi, allmänna försäljningsvillkor, kunder samt om förhandlingar med kunderna om priser och kvantiteter.

- 16 Det anges i skälen 123 och 124 i det angripna beslutet att det, efter en inledande period under vilken CPT hade diskuterats under samma möten som dem som avsåg CDT, redan från hösten 1998 hade börjat anordnas regelbundna multilaterala möten, kallade "CPT glass meetings", till en början i Asien (nedan kallade de asiatiska glasmötena), mellan de asiatiska företag som utgjorde kartellens kärna, nämligen Chunghwa, Samsung SDI, [konfidentiellt], [konfidentiellt] och LGE. Förutom dessa möten, som ägde rum varje eller var tredje månad, förekom bilaterala kontakter och ett frekvent utbyte av information mellan producenter i hela världen. De asiatiska företagen ägnade sig därefter, från och med år 1999, åt att utvidga kretsen av kartellmedlemmar så att den inbegrep alla de största producenterna i Asien samt de europeiska producenterna. De förenade sig således med [konfidentiellt], MEI, Philips, Thomson och sökanden. De europeiska företagen Philips och Thomsons deltagande påvisades efter det att det, år 1999, hade inletts ett förfarande för antidumpning i Europa angående import av asiatiska CPT på 14 tum. Av bevisning har det sedermera framkommit att det även hölls glasmöten (nedan kallade glasmötena) i Europa (nedan kallade de europeiska glasmötena). Under åren 2002–2003 fick de asiatiska glasmötena dessutom en annan form och de anordnades då inom två plattformar, avsedda för de tillverkare av CPT som var etablerade i Asien. Dessa möten omfattade, dels, mötena mellan Samsung SDI, MTPD och koncernen LG Philips Displays (nedan kallad LPD-koncernen, i stället för LGE och Philips, vilka hade överlåtit sin CPT-verksamhet till denna koncern), kallade SML, som till största delen avsåg medelstora och extra stora CPT, dels de sydostasiatiska mötena mellan Samsung SDI, LPD-koncernen, MTPD, Chunghwa och [konfidentiellt], kallade ASEAN, som till största delen avsåg små och medelstora CPT.
- 17 Kommissionen påpekade att, även om det påstods att de europeiska glasmötena om CPT hade anordnats och hållits åtskilda från mötena i Asien, hade samma företags dotterbolag och, tillfälligt, samma medarbetare deltagit i mötena med konkurrenter såväl i Europa som i Asien. Kommissionen ansåg således att de europeiska och de asiatiska glasmötena var sammankopplade, eftersom det var samma ämnen och samma typ av information som utbyttes vid mötena, även om det i handlingarna i ärendet inte angavs att det förekom en gemensam central organisation. Enligt lydelsen av det angripna beslutet utgjorde de europeiska glasmötena en utvidgning av de asiatiska glasmötena och de var särskilt inriktade på marknadsvillkoren och priserna i Europa, medan kontakterna inom kartellen i Asien omfattade hela världen och följaktligen även Europa. Avtalen om den europeiska marknaden ingicks dessutom vid möten som ägde rum såväl i Europa som i Asien och de priser som tillämpades följdes upp regelbundet, varvid de asiatiska priserna användes som indikatorer vid prövningen av nivån på de europeiska priserna.
- 18 Vad slutligen avser sökandens inblandning i CPT-kartellen, konstaterade kommissionen för det första att sökanden hade deltagit direkt i kartellen genom att, mellan den 16 maj 2000 och den 11 april 2002, upprätthålla bilaterala kontakter med de flesta av de företag som utgjorde kärnan i nämnda kartell, vid vilka kontakter samma typer av diskussioner fördes som vid vissa av glasmötena, och genom att, från och med den 12 april 2002, delta i vissa av dessa glasmöten. Kommissionen påpekade för det andra att MTPD – över vilket MEI och sökanden hade utövat ett avgörande inflytande – från och med den 1 april 2003 utan avbrott hade fortsatt sitt deltagande i CPT-kartellen, såväl genom att utbyta känslig affärsinformation som avsåg bolaget, vid bilaterala kontakter med de företag som deltog i de europeiska glasmötena, som genom att närvara vid de världsomfattande SML- och ASEAN-mötena, vilka hölls i Asien. Av detta drog kommissionen följaktligen slutsatsen att sökanden var ansvarig, dels, för den överträdelse som direkt hade begåtts av sökanden, före bildandet av MTPD, dels solidariskt med Panasonic, för den överträdelse som begåtts av MTPD, från och med dess bildande.

- 19 Såvitt avser beräkningen av det bötesbelopp som sökanden ålades, grundade sig kommissionen på riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2, nedan kallade 2006 års riktlinjer).
- 20 För att fastställa böternas grundbelopp ansåg kommissionen för det första att det vid bestämmandet av värdet från försäljningen av de varor som hade ett samband med överträdelsen, i den mening som avses i punkt 13 i 2006 års riktlinjer, fanns anledning att beakta det genomsnittliga årliga värdet av den "faktiska" försäljningen under hela den period under vilken CPT-kartellen varade. Detta värde bestod av, dels, den försäljning som hade samband med CPT som sålts direkt till kunder inom EES av någon av dem som beslutet riktade sig till (nedan kallad direkt EES-försäljning), dels den försäljning som hade samband med CPT som inom en och samma koncern infogats i en slutprodukt och därefter sålts av en av det angripna beslutets mottagare till kunder inom EES (nedan kallad direkt EES-försäljning i form av bearbetade produkter). Enligt skälen 1021, 1026 och 1029 i beslutet motsvarade den första "faktiska" försäljningen av CPT – sålda som sådana eller infogade i slutprodukter – den försäljning inom EES under perioden då CPT-kartellen varade och som en av dem som beslutet riktade sig till genomförde till förmån för en extern kund. Kommissionen beaktade däremot inte den "indirekta försäljning" som motsvarade värdet av CPT som en av beslutets mottagare hade sålt till kunder utanför EES, vilka därefter infogat dessa CPT i slutprodukter och sålt dem inom EES.
- 21 Kommissionen påpekade även att Panasonic och sökanden hade deltagit i CPT-kartellen före bildandet av MTPD och att de därefter hade fortsatt detta deltagande genom sin mellanhand. Kommissionen ansåg således att det, även om det inte hade skett något avbrott i sökandens deltagande i CPT-kartellen, fanns anledning att skilja mellan två perioder vid beräkningen av det bötesbelopp som sökanden skulle åläggas, nämligen, dels, perioden före bildandet av MTPD, med avseende på vilken Panasonic och sökanden var individuellt ansvariga på grund av sitt direkta deltagande i CPT-kartellen, dels perioden efter bildandet av MTPD, med avseende på vilken Panasonic och sökanden var solidariskt ansvariga med MTPD. Såvitt avser perioden före bildandet av MTPD beaktade kommissionen det genomsnittliga värdet av moderbolagens individuella "faktiska" försäljning, medan den, för perioden efter bildandet av MTPD, beaktade värdet av MTPD:s försäljning, för att återspegla den ekonomiska styrkan hos detta företag. Den sistnämnda försäljningen omfattade såväl direkt EES-försäljning som genomförts av MTPD som direkt EES-försäljning i form av bearbetade produkter mellan MTPD, å ena sidan, och Panasonic och sökanden å andra sidan.
- 22 Det försäljningsvärde som använts för att beräkna det tilläggsbelopp som ingår i grundbeloppet, som kommissionen ålade vart och ett av MTPD:s moderbolag, fastställdes med beaktande av inte endast det genomsnittliga årliga värdet av den individuella CPT-försäljning som varje moderbolag genomfört före bildandet av MTPD, utan även med beaktande av en del av den CPT-försäljning som MTPD genomfört, motsvarande den aktieägarandel som varje moderbolag innehade i dess kapital.
- 23 Kommissionen bedömde, med hänsyn till hur allvarlig överträdelsen var, att den andel av försäljningsvärdet som skulle beaktas vid fastställandet av grundbeloppet, för samtliga berörda företag, skulle vara 18 procent, såvitt avser CPT-kartellen, och 19 procent, såvitt avser CDT-kartellen, multiplicerad med den tid under vilken respektive överträdelse pågått, beräknad proportionellt och avrundad till närmast föregående månad. Oberoende av hur länge företagen hade deltagit i CPT-kartellen och för att avskräcka dem från att ingå horisontella avtal om fastställande av priser och uppdelning av marknader, inkluderade kommissionen dessutom ett tilläggsbelopp, i grundbeloppet för de böter som Panasonic och sökanden skulle åläggas, vilket följde av att procentsatsen 18 procent tillämpades på värdet av den försäljning som var relevant för CPT-kartellen.
- 24 Kommissionen ansåg dessutom att det inte förelåg några försvårande omständigheter. Enligt kommissionen förelåg det inte heller några förmildrande omständigheter som motiverade en justering av grundbeloppet för sökanden.

25 Med hänsyn till att sökanden hade en särskilt stor omsättning som härrörde från försäljning av andra varor än de som överträdelsen avsåg tillämpade kommissionen slutligen en multiplikationskoefficient i avskräckande syfte på 10 procent av det bötesbelopp som sökanden skulle åläggas.

26 Artiklarna 1 och 2 i det angripna beslutets artikeldel har följande lydelse:

”Artikel 1

...

2. Följande företag har överträtt artikel 101 ... FEUF och artikel 53 i EES-avtalet genom att under de angivna perioderna ha deltagit i en enda fortlöpande uppsättning avtal och samordnade förfaranden inom sektorn [för CPT]

...

c) Panasonic ... från den 15 juli 1999 till den 12 juni 2006.

d) Toshiba ... från den 16 maj 2000 till den 12 juni 2006.

e) [MTPD] från den 1 april 2003 till den 12 juni 2006.

...

Artikel 2

...

2. För den överträdelse som avses i artikel 1.2 åläggs följande böter:

...

f) Panasonic ... : 157 478 000 [euro].

g) Toshiba ... : 28 048 000 [euro].

h) Panasonic ..., Toshiba ... och [MTPD], solidariskt ansvariga: 86 738 000 [euro].

i) Panasonic ... och [MTPD], solidariskt ansvariga: 7 885 000 [euro].

...”

Förfarandet och parternas yrkanden

27 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 20 februari 2013.

28 I samband med att sammansättningen av tribunalens avdelningar ändrades, förordnades referenten att tjänstgöra på tredje avdelningen, varför målet tilldelades denna avdelning.

- 29 På grundval av referentens rapport beslutade tribunalen (tredje avdelningen) att inleda den muntliga delen av förfarandet och vidtog åtgärder för processledning enligt artikel 64 i sina rättegångsregler av den 2 maj 1991, genom att ställa vissa frågor till parterna. Parterna besvarade tribunalens frågor inom den föreskrivna tidsfristen.
- 30 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 11 november 2014. Det beslutades vid denna att parterna skulle uppmanas att ge in sina eventuella yttranden över domstolens dom av den 12 november 2014, Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen (C-580/12 P, REU), inom tio dagar från dagen för avkunnandet av nämnda dom.
- 31 Sökanden och kommissionen efterkom denna begäran genom skrivelser som gavs in till tribunalens kansli den 21 respektive den 28 november 2014.
- 32 Den muntliga delen av det muntliga förfarandet avslutades den 5 december 2014.
- 33 Tribunalen förordnade i beslut av den 26 maj 2015 att det muntliga förfarandet skulle återupptas, enligt artikel 62 i rättegångsreglerna av den 2 maj 1991.
- 34 I samband med åtgärder för processledning enligt artikel 64 i rättegångsreglerna av den 2 maj 1991 uppmanade tribunalen parterna att ge in sina eventuella yttranden över generaladvokaten Wathelets förslag till avgörande i målet InnoLux/kommissionen (C-231/14 P, REU). Parterna efterkom denna begäran inom den föreskrivna tidsfristen. Parterna yttrade sig därefter över de svar som hade lämnats i samband med nämnda åtgärd för processledning, i synnerhet över beräkningen av bötesbeloppet.
- 35 Den muntliga delen av förfarandet avslutades den 10 juli 2015.
- 36 Sökanden har yrkat att tribunalen ska
- ogiltigförklara artikel 1.2 d i det angripna beslutet,
 - ogiltigförklara artikel 1.2 e i beslutet,
 - ogiltigförklara artikel 2.2 g i beslutet eller, i andra hand, sätta ned böterna till det belopp som tribunalen finner skäligt,
 - ogiltigförklara artikel 2.2 h i beslutet eller, i andra hand, ogiltigförklara nämnda bestämmelse i den del det förklaras att sökanden är solidariskt ansvarig eller, i tredje hand, sätta ned böterna till det belopp som tribunalen finner skäligt, och
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 37 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan, och
 - förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

- 38 Med sitt första och sitt andra yrkande avser sökanden, i första hand, att utverka delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet. Med sitt tredje och sitt fjärde yrkande avser sökanden, i andra hand, att utverka upphävande eller nedsättning av det bötesbelopp som sökanden ålagts genom beslutet.

- 39 Först och främst ska det första och det andra yrkandet om delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet prövas.

De yrkanden som har framställts i första hand och som avser delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet

- 40 Sökanden har åberopat fem grunder till stöd för sina yrkanden. De tre första grunderna avser att det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var ansvarig för den överträdelse som begåtts under perioderna från den 16 maj 2000 till den 11 april 2002, från den 12 april 2002 till den 31 mars 2003 och från den 1 april 2003 till den 12 juni 2006. Sökanden har genom den fjärde grunden gjort gällande att beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var solidariskt ansvarig för MTPD:s deltagande i den överträdelse som begåtts under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006. Den femte grunden, som har framställts i andra hand, avser att beslutet är felaktigt i den del det slås fast att MTPD var ansvarigt för att ha deltagit i den överträdelse som begåtts under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006.
- 41 Det finns anledning att först pröva den första grunden, därefter den andra, den fjärde och den tredje grunden och slutligen den femte grunden.

Den första grunden: Det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var ansvarig för den överträdelse som begåtts mellan den 16 maj 2000 och den 11 april 2002

- 42 Denna grund kan delas upp i fyra delar. Den första delen avser åsidosättande av rätten till försvar, genom att sökanden inte hördes angående det datum som i det angripna beslutet angavs vara dagen då sökanden anslöt sig till den påstådda överträdelsen. Sökanden har genom den andra och den tredje delen gjort gällande en felaktig bedömning av kvalificeringen av vissa bilaterala möten som ingående i en enda, fortlöpande överträdelse. Den fjärde delen avser åsidosättande av principen om likabehandling, genom att kommissionen tillämpade andra bevisregler när den uteslöt ett annat företags [*konfidentiellt*] deltagande i CPT-kartellen, trots att detta företag hade deltagit i vissa bilaterala möten i Europa och i europeiska glasmöten under samma period som sökanden.
- 43 Först ska den första grundens andra och tredje del prövas, tillsammans.
- 44 Sökanden har genom den första grundens andra del hävdatt att mötet den 16 maj 2000, mellan sökanden och Philips, inte ingick i den enda, fortlöpande överträdelse som konstaterats i det angripna beslutet, även om tribunalen skulle finna att mötet hade ett konkurrensbegränsande syfte.
- 45 Sökanden har genom den första grundens tredje del anfört att ingen av de övriga bilaterala kontakter som kommissionen räknat upp i det angripna beslutet, vilka var sporadiska och inte hade något att göra med varandra, hade drag av sådana glasmöten som påstods ha ägt rum under samma period. Nämnade kontakter omfattade inte heller information om avtal som ingicks vid kartellmötena.
- 46 Det är ostridigt mellan parterna att sökanden varken deltog i de asiatiska glasmötena, från år 1997 till år 2002, eller i de europeiska glasmötena, från år 1999 till år 2005, men att den, från den 16 maj 2000 till den 11 april 2002, knöt nio bilaterala kontakter med huvudsakligen tre deltagare i nämnda möten, nämligen Samsung SDI, i fråga om de förstnämnda, och Thomson och Philips, i fråga om de sistnämnda mötena. Sökanden har hävdatt att, även om nämnda kontakter skulle ha inneburit ett konkurrensbegränsande beteende från de deltagande företagens sida, det inte genom något bevis har styrkts att sökanden, vid dessa kontakter, hade informerats om förekomsten av den påstådda enda, fortlöpande överträdelsen, så att det kunde anses att den varit inblandad i överträdelsen sedan våren år 2000.

- 47 Sökanden har hävdade att kommissionen, i skälen 126, 274, 279, 287, 313, 502 och 686 i det angripna beslutet, stödde sig på bevisning som var äldre än det datum då sökanden ansågs ha anslutit sig till CPT-kartellen, det vill säga den 16 maj 2000, däribland viss bevisning som inte nämndes i meddelandet om invändningar, för att konstatera, dels, att sökanden kände till att glasmötena förekom, dels att sökandens strategi var att delta i mötena genom bilaterala kontakter. De bevis som kommissionen stödde sig på för att anse att sökanden hade hållits informerad om CPT-kartellens förekomst genom en konkurrent, nämligen [*konfidentiellt*], som hade deltagit i glasmötena, var dessutom för indirekta och för allmänna, trots att de påstådda försöken av sökandens konkurrenter att få denna att delta i nämnda kartell rörde [*konfidentiellt*].
- 48 Det framgår av parternas skrivelser att parterna är oense om bevisvärdet hos de bevis som kommissionen grundat sig på i det angripna beslutet för att slå fast, dels att sökanden kände till förekomsten av de konkurrensbegränsande beteenden som deltagarna i de asiatiska och europeiska glasmötena planerade eller genomförde samt de gemensamma mål som dessa deltagare eftersträvade eller att den rimligen kunde förutse dem och var beredd att acceptera risken, dels att sökanden genom sitt eget beteende avsåg att bidra till att uppnå samma mål.
- 49 Det ska, med hänsyn till de aktuella överträdelsearnas art och till arten av och strängheten i de därtill knutna sanktionsåtgärderna, erinras om att oskuldspresumtionen, som bland annat följer av artikel 48.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och av artikel 6.2 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950, är tillämplig i bland annat sådana förfaranden rörande åsidosättande av konkurrensregler som är tillämpliga på företag, vilka kan leda till böter eller viten (se tribunalens dom av den 10 oktober 2014, Soliver/kommissionen, T-68/09, REU, punkt 57 och där angiven rättspraxis).
- 50 Av det föregående följer, dels, att det ankommer på kommissionen att lägga fram bevisning som kan styrka att de faktiska omständigheter som utgör en överträdelse av artikel 101 FEUF föreligger (domstolens dom av den 17 december 1998, Baustahlgewebe/kommissionen, C-185/95 P, REG, s. I-8417, punkt 58, och dom av den 8 juli 1999, kommissionen/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, REG, s. I-4125, punkt 86), dels att om rätten anser att det föreligger tvivel ska företräde ges åt den lösning som gynnar det företag till vilket beslutet om fastställelse av överträdelsen riktar sig (se tribunalens dom av den 24 mars 2011, Kaimer m.fl./kommissionen, T-379/06, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 47 och där angiven rättspraxis). I detta sammanhang ankommer det bland annat på kommissionen att styrka samtliga omständigheter som visar att ett företag har deltagit i en sådan överträdelse och dess ansvar för de olika delarna av överträdelsen (dom kommissionen/Anic Partecipazioni, se ovan, punkt 86). Av detta följer att ett företags deltagande i konkurrensbegränsande samverkan inte kan härledas från en spekulation som grundar sig på oprecisa uppgifter (se dom Soliver/kommissionen, punkt 49 ovan, punkt 58 och där angiven rättspraxis).
- 51 Det ska således prövas huruvida den bevisning som kommissionen har grundat sig på i det angripna beslutet är tillräckligt trovärdig, precis och samstämmig för att grunda en fast övertygelse om att sökanden har deltagit i CPT-kartellen.
- 52 Det ska härvid erinras om att förekomsten av en enda, fortlöpande överträdelse inte nödvändigtvis innebär att ett företag som deltar i en viss del av överträdelsen kan hållas ansvarigt för hela överträdelsen. Det krävs dessutom att kommissionen visar att företaget kände till att de andra företagen bedrev konkurrensbegränsande verksamhet på europeisk nivå eller rimligen kunde förutse det. Den omständigheten att ett avtal som ett företag är part i har samma mål som en övergripande samverkan är inte tillräcklig för att företaget ska hållas ansvarigt för att ha deltagit i den övergripande samverkan. Artikel 101.1 FEUF är nämligen inte tillämplig såvida det inte föreligger en gemensam vilja hos de berörda parterna (se dom Soliver/kommissionen, punkt 49 ovan, punkt 62 och där angiven rättspraxis).

- 53 Det är följaktligen bara om företaget då det var part i avtalet kände till eller borde ha känt till att det därigenom ingick i den övergripande samverkan, som dess deltagande i ifrågavarande avtal kan anses visa att det hade anslutit sig till nämnda samverkan (tribunalens dom av den 20 mars 2002, Sigma Technologie/kommissionen, T-28/99, REG, s. II-1845, punkt 45; dom av den 16 november 2011, Low & Bonar och Bonar Technical Fabrics/kommissionen, T-59/06, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 61, och dom av den 30 november 2011, Quinn Barlo m.fl./kommissionen, T-208/06, REU, s. II-7953, punkt 144). Det ska med andra ord styrkas att det aktuella företaget genom sitt eget beteende avsåg att bidra till att uppnå de gemensamma mål som samtliga deltagare eftersträvade, och att det hade kännedom om de konkurrensbegränsande beteenden som planerades eller som genomfördes av andra företag i strävan att uppnå dessa mål eller att företaget rimligen kunde förutse dem och att det var berett att acceptera den risk som detta innebar (se dom Soliver/kommissionen, punkt 49 ovan, punkt 63 och där angiven rättspraxis).
- 54 Det berörda företaget ska således känna till den allmänna omfattningen och de väsentliga särdragen i den övergripande samverkan (se dom Soliver/kommissionen, punkt 49 ovan, punkt 64 och där angiven rättspraxis).
- 55 Av detta följer att kommissionen, för att fastställa att sökanden hade deltagit i den enda, fortlöpande överträdelse som var knuten till CPT, inte kan nöja sig med att påvisa den konkurrensbegränsande arten av de kontakter som knöts mellan sökanden och dess konkurrenter, mellan den 16 mars 2000 och den 11 april 2002. Kommissionen måste nämligen också visa att sökanden kände till eller rimligen kunde anses ha känt till, dels, det förhållandet att kontakterna ingick i en samlad plan och syftade till att bidra till att uppnå det mål som eftersträvades med den övergripande samverkan, dels den allmänna omfattningen och de väsentliga särdragen i denna samverkan.
- 56 Såsom har gjorts gällande av sökanden, och som det erinrats om i punkt 52 ovan, kan nämligen, i avsaknad av uppgifter som visar att sökanden kände till förekomsten av och innehållet i de avtal och samordnade förfaranden som deltagarna kom överens om vid glasmötena, de omständigheterna att de möten som sökanden deltog i hade samma mål som den övergripande CPT-kartellen och att sökanden hade kontakter med företag vars deltagande i kartellen påvisats inte anses tillräckliga för att visa att det fanns en sådan kännedom om kartellen (tribunalens dom av den 15 mars 2000, Cimenteries CBR m.fl./kommissionen, T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 och T-104/95, REG, s. II-491, punkt 4112).
- 57 Det ska följaktligen prövas huruvida de bevis som kommissionen nämner i det angripna beslutet visar att sökanden, det datum som angetts vara dagen då sökanden anslöt sig till CPT-kartellen, nämligen den 16 maj 2000, kände till eller faktiskt hölls informerad om CPT-kartellens förekomst genom sina konkurrenter och att den genom sitt eget beteende avsåg att bidra till de gemensamma mål som eftersträvades av samtliga deltagare i nämnda kartell.
- 58 Det framgår av det angripna beslutet att kommissionen, till stöd för konstaterandet att sökanden, trots att den inte var närvarande vid glasmötena före april 2002, indirekt hölls informerad om CPT-kartellen genom vissa konkurrenter (skälen 313, 498–500, 502, 511, 546 och 686 i beslutet) som försökte få sökanden att delta i kartellen (skälen 502 och 511 i beslutet), hänvisat till bevis som nämns i skälen 264–270, 273, 274, 278, 279, 287 och 502 i beslutet samt till redogörelser som lämnats av dem som ansökt om förmånlig behandling, som återges i skälen 126 (fotnot nr 176) och 549–552.
- 59 Tribunalen anser för det första, utan att det behöver prövas huruvida kommissionen gjorde rätt när den grundade sig på bevisning som var äldre än det datum då sökanden ansågs ha anslutit sig till CPT-kartellen för att visa att sökanden den dagen kände till förekomsten av kartellen eller av de överträdelser som de deltagande företagen planerade eller begick eller att den rimligen kunde förutse dem, att det är tillräckligt att konstatera att nämnda bevisning, med undantag av ett möte som ägde rum den 14 januari 1998 och vid vilket sökanden deltog, avsåg [*konfidentiellt*] och inte sökanden.

- 60 Till skillnad från konstaterandet i skäl 502 i det angripna beslutet, och såsom framgår av skälen 273 och 279 i beslutet och som korrekt har gjorts gällande av sökanden, var försöken, under CPT-kartellens första år, nämligen åren 1998 och 1999, från andra företag som deltog i kartellen, däribland [*konfidentiellt*], att förmå andra företag att delta i kartellen, nämligen inriktade på [*konfidentiellt*] och inte sökanden. Förutom de omständigheter som det erinras om i skälen 69 och 926 i beslutet, enligt vilka sökanden var en minoritetsägare som innehade 20–30 procent av andelarna i detta gemensamma företag, som bildats tillsammans med [*konfidentiellt*], [*konfidentiellt*], och [*konfidentiellt*], och enligt vilka detta företag också hade deltagit i CPT-kartellen, har kommissionen i beslutet inte styrkt att det finns ett samband mellan sökanden och [*konfidentiellt*]. Även om kommissionen också sände meddelandet om invändningar till [*konfidentiellt*], ska det konstateras att beslutet inte riktade sig till den senare. Såsom sökanden har gjort gällande framgår det inte heller av beslutet att kommissionen skulle ha ålagt sökanden ansvar för beteendet av [*konfidentiellt*]. Kommissionen har i beslutet nämligen varit mån om att göra åtskillnad mellan dessa båda företag.
- 61 Av detta följer att kommissionen inte kan vinna framgång med sitt argument att företrädaren för [*konfidentiellt*] vid mötet den 20 oktober 1999 skulle ha agerat i hela koncernens namn när vederbörande tillkännagav sökandens avsikt att ”överföra 33 tumsproduktlinjen från sin fabrik i Japan till Indonesien år 2001”. En sådan uppfattning förekommer för övrigt inte i det angripna beslutet, i vilket kommissionen endast påpekar att [*konfidentiellt*] vid detta möte informerade Chunghwa om hur prishöjningarna för dess CPT på 14 respektive 20 tum hade utvecklats beträffande särskilda kunder.
- 62 För det andra anges i utdrag ur protokoll från mötena den 10 och den 20 maj samt den 23 augusti 1999, vilka nämns i skäl 279 i det angripna beslutet, samt i utdraget ur protokollet från mötet den 21 september 1999, som återges i skäl 287 i beslutet, endast att deltagarna i CPT-kartellen avsåg att kontakta [*konfidentiellt*], som [*konfidentiellt*] hade haft regelbundna samtal med. Till skillnad från vad som anges i skäl 280 i beslutet var det för övrigt så, att den redogörelse som företrädaren för [*konfidentiellt*] hade lämnat vid mötet den 23 augusti 1999, enligt vilken vederbörande avsåg att anordna ett möte mellan de högst ansvariga vid ”Toshiba” för att förmå dem att följa den överenskomna prishöjningen, inte avsåg sökanden, utan [*konfidentiellt*]. Denna redogörelse nämns nämligen i en rubrik till protokollet från nämnda möte kallat [*konfidentiellt*], i vilken det hänvisas till förseningen med att genomföra prishöjningarna i Indonesien. Den omständigheten att det företag som avsågs med denna redogörelse inte var sökanden överensstämmer även med den uppgift som ankom på [*konfidentiellt*], som består i att förse [*konfidentiellt*] med uppdaterad information om den relevanta marknaden.
- 63 Till skillnad från kommissionens slutsats i skälen 280 och 995 i det angripna beslutet, har det av denna bevisning således inte framkommit att sökanden faktiskt hade hållits informerad genom [*konfidentiellt*] om CPT-kartellen.
- 64 Såvitt avser mötet den 14 januari 1998, som nämns i fotnot nr 169 i det angripna beslutet och som återges i fotnot nr 131 i meddelandet om invändningar, vid vilket sökandens vice ordförande föreslog att de företag som deltog i CDT-kartellens möten skulle skicka företrädare till Japan, Korea och Taiwan för att upprätta bilaterala kontakter med de japanska företag som inte deltog i glasmötena, kan det konstateras att detta möte endast avsåg CDT och således en annan kartell. Kommissionen konstaterade nämligen i skälen 649–656 i beslutet att det, trots de band som fanns mellan CPT- och CDT-kartellerna, var så att hela uppsättningen av de avtal och samordnade förfaranden som var knutna till dessa karteller utgjorde två skilda överträdelser, som vardera utgjorde en enda och fortlöpande sådan. Såsom sökanden har hävdats i repliken avser för övrigt hänvisningarna till CPT i protokollet från det aktuella mötet ”Chunghwa Picture Tubes”, som var närvarande vid mötet. Det kan under dessa omständigheter slås fast, utan att det finns anledning att pröva påståendet att denna bevisning inte kan tillåtas eftersom den inte hade gjorts gällande i meddelandet om invändningar i

förhållande till CPT-kartellen, att kommissionen inte kunde grunda sig på nämnda protokoll för att, i skäl 502 i beslutet, dra slutsatsen att sökandens strategi var att delta i CPT-kartellen genom bilaterala kontakter eller, följaktligen, att sökanden kände till att denna kartell fanns.

- 65 Tvärtemot vad kommissionen påstår och vad som konstateras i det angripna beslutet är inte heller den omständigheten, att det vid vissa glasmöten, särskilt mötena den 7 mars, den 10 och den 20 maj, den 23 augusti, den 21 september och den 20 oktober 1999 samt den 20 mars och den 20 november 2001, hänvisades till känslig affärsinformation om försäljningsvolym, produktionskapacitet och de priser som tillämpades av sökanden, tillräcklig för att anse att sökanden kände till förekomsten av CPT-kartellen och att sökanden avsåg att bidra till att uppnå de mål som eftersträvades med denna kartell. Kommissionen har för övrigt inte visat att de uppgifter som utbyttes mellan deltagarna i nämnda möten avsåg sökanden och att hänvisningarna till "TSB", i mötesprotokollen, vilka den grundat sig på för att fastställa att sökanden hade deltagit i CPT-kartellen, faktiskt avsåg sökanden och inte [konfidentiellt].
- 66 Den omständigheten att akronymer motsvarande namnen på olika bolagsnamn, såsom "TSB", [konfidentiellt] eller [konfidentiellt], ibland använts i samma protokoll är inte heller tillräckligt för att anse att deltagarna var angelägna om att systematiskt göra åtskillnad mellan sökanden och [konfidentiellt]. Dessa hänvisningar ska nämligen läsas i sitt sammanhang. Det kan konstateras att det i protokollen från mötena den 7 mars, den 21 september och den 10 maj 1999 hänvisas till TV-tillverkare som var baserade i Sydostasien och som var kunder till [konfidentiellt], vilket överensstämmer med skäl 279 i det angripna beslutet, enligt vilket deltagarna vid det asiatiska glasmötet den 21 juni 1999 undersökte prishöjningarna också i förhållande till den senare och till Aiwa, som var den största leverantören för [konfidentiellt].
- 67 Den redogörelse som företrädaren för [konfidentiellt] lämnade vid ett möte som ägde rum den 6 mars 2000 med [konfidentiellt], vilken citeras i skäl 330 i det angripna beslutet och enligt vilken "TSB, om GSM beslutade att höja sina priser, utan tvivel skulle göra detsamma", kan inte heller tolkas så, att den avser sökanden. Det är nämligen knappast tänkbart att strategin för ett företag i vilket sökanden är minoritetsägare påverkar sökandens prispolitik och än mindre att den är bindande för sökanden. Det framgår för övrigt av sökandens svar med anledning av meddelandet om invändningar att [konfidentiellt] bestämde sina priser självständigt och att dess anställda inte hade några beslutsbefogenheter utanför företaget. Den omständigheten att [konfidentiellt] beslutade att anpassa sig till en eventuell prishöjning som planerades vid glasmötena kan inte heller i sig läggas till grund för en bedömning om att [konfidentiellt] skulle ha informerat sökanden om detta. Uppgiften att det "japanska huvudkontoret" övervägde att överföra viss produktionsinriktning till sina fabriker i Thailand eller i Indonesien visar slutligen inte heller att sökanden hade hållits informerad om de konkurrensbegränsande förfaranden som planerades eller genomfördes och om de mål som eftersträvades av deltagarna i CPT-kartellen, däribland Chunghwa.
- 68 För det tredje har kommissionen i det angripna beslutet inte slagit fast att [konfidentiellt] på något sätt hade informerat sökanden om förekomsten av CPT-kartellen eller om de mål som eftersträvades av deltagarna i denna kartell.
- 69 Även om det antas, såsom kommissionen konstaterade i skäl 287 i det angripna beslutet, att sökanden kunde anses känna till CPT-kartellens möten, föreligger, för det fjärde, ingen omständighet som visar att sökanden genom sitt eget beteende avsåg att bidra till de gemensamma mål som eftersträvades av samtliga deltagare i nämnda kartell.
- 70 Till skillnad från vad kommissionen har hävdad i sina skrivelser har det av utdraget ur de anteckningar som en av Chunghwas anställda gjorde vid glasmötet den 21 september 1999, som handlar om vad en av de anställda vid [konfidentiellt] skulle ha uppgett angående en skrivelse som sökanden ("TSB:s japanska huvudkontor") ska ha skickat till [konfidentiellt] och i vilken det begärdes att den senare inte skulle delta i glasmötena, inte framkommit att sökanden hade gjort det precisa valet att inte delta i

nämnda möten. Utdraget gör det inte heller möjligt att anse, såsom i tribunalens dom av den 6 mars 2012, UPM-Kymmene/kommissionen (T-53/06), att sökanden kände till förekomsten av CPT-kartellen och att den avsåg att bidra till att uppnå de mål som eftersträvades av deltagarna i denna kartell. Såsom har hävdats av sökanden visar detta utdrag snarare tvärtom att sökanden inte önskade att [konfidentiellt] skulle delta i glasmötena.

- 71 Till skillnad från kommissionens bedömning i skälen 498, 499 och 995 i det angripna beslutet, följer det, för det femte, inte heller av de muntliga redogörelser som lämnats av de tre som ansökt om förmånlig behandling, vilka i skäl 126 i beslutet kvalificeras som "samstämmig bevisning om sökandens inblandning [i CPT-kartellen] från våren 2000" och vilka nämns i fotnot nr 176 i nämnda skäl, att sökanden, trots att den endast sällan närvarade vid de multilaterala mötena, i allmänhet hölls informerad om resultatet av dessa möten genom [konfidentiellt].
- 72 Förutom att detta påstående är av allmän karaktär ska det påpekas att det i Chunghwas muntliga redogörelse av den 28 november 2007 hänvisas till [konfidentiellt], i egenskap av deltagare i de bilaterala mötena, och inte till sökanden. Enligt nämnda redogörelse deltog vissa företag i bilaterala möten med de företag som närvarade vid glasmötena. Detta gjorde det möjligt för de sistnämnda att utbyta känslig affärsinformation om dem som inte deltog i mötena samt att utvidga diskussionerna avseende nämnda företags priser och produktion. I redogörelsen nämns härvid tre möten mellan företag som deltog i CPT-kartellen, vilka ägde rum den 25 november 1996 och den 23 augusti och den 27 oktober 1999, vid vilka det beslutades att de företag som inte hade deltagit skulle kontaktas. Det ska emellertid erinras om att, såsom har konstaterats i punkt 62 ovan, protokollet från mötet den 23 augusti 1999, som nämns i skälen 279 och 280 i det angripna beslutet, avsåg [konfidentiellt] och inte sökanden. Enligt skäl 291 i beslutet undersökte dessutom deltagarna i mötet av den 27 oktober 1999 i detalj de uppdaterade bolagsordningarna, däribland den för [konfidentiellt], medan sökandens namn inte förekom där.
- 73 Vidare angav Chunghwa, i den efterföljande redogörelsen av den 16 mars 2009, endast att sökanden deltog i bilaterala och multilaterala möten. Det preciseras emellertid inte i nämnda redogörelse om hänvisningen till "Toshiba" endast avser huvudkontoret, och därmed sökanden, eller om det avser andra juridiska personer, såsom [konfidentiellt]. Det har således inte klargjorts huruvida den påstådda inblandningen avseende "Toshiba" i "koncernens" möten, på samma sätt som i de bilaterala mötena, åsyftar sökanden.
- 74 Såvitt avser Samsung SDI:s muntliga redogörelse av den 13 februari 2008, till vilken det hänvisas i skäl 550 i det angripna beslutet, förhåller det sig så, att den utgör en beskrivning av ett möte som ägde rum den 24 november 1998 mellan Samsung SDI, LGE och [konfidentiellt]. Enligt redogörelsen hade det sistnämnda företaget uppmanat "Tosummit/Toshiba" att närvara vid detsamma, vilket det skulle ha gjort vid flera tillfällen. Såsom kommissionen har slagit fast i skäl 273 i beslutet, och såsom framgår av nämnda redogörelse, syftade detta företag på [konfidentiellt] och inte på sökanden.
- 75 Till skillnad från vad kommissionen påpekade i skäl 550 i det angripna beslutet, varvid den grundade sig på Samsung SDI:s muntliga redogörelse av den 12 mars 2009, hade [konfidentiellt] dessutom nära anknytning till [konfidentiellt], eftersom det var med detta företag och inte sökanden som det hade ingått ett avtal om tekniskt bistånd.
- 76 Det finns slutligen ingen tillräcklig grund för påståendet i SDI:s muntliga redogörelse av den 20 juni 2008, enligt vilket sökanden i allmänhet hölls informerad genom [konfidentiellt]. Med hänsyn till att denna bevisning är av indirekt art, i det att den härrör från ett annat företag än det som påstås ha informerat sökanden, är den inte heller tillräcklig för att det ska kunna fastställas att sökanden kände till att CPT-kartellen fanns.

- 77 Av detta följer att, till skillnad från vad kommissionen konstaterar i skälen 548 och 552 i det angripna beslutet, utgör de muntliga redogörelserna i fråga inte en bekräftelse av att sökanden deltagit i CPT-kartellen, och de kan följaktligen inte styrka den aktuella bevisningen i detta avseende (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 8 juli 2004, JFE Engineering m.fl./kommissionen, T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00, REU, s. II-2501, punkt 219, och dom av den 25 oktober 2005, Groupe Danone/kommissionen, T-38/02, REU, s. II-4407, punkt 285). Kommissionen har i sina skrivelser för övrigt medgett att nämnda muntliga redogörelser inte innehåller någon detaljerad uppgift om de bilaterala möten under vilka sökanden genom [konfidentiellt] ska ha hållits informerad om de avtal och samordnade förfaranden som planerades vid glasmötena.
- 78 Av det anförda följer att det framgår av den bevisning, såväl enskild som sammantagen, som kommissionen har grundat sig på för att visa att sökanden kände till förekomsten eller innehållet i CPT-kartellen före april 2002, att det inte har styrkts att sökanden kände till eller genom sina konkurrenter faktiskt hade hållits informerad om att CPT-kartellen existerade och att den genom sitt eget beteende avsåg att bidra till att uppnå de mål som eftersträvades av samtliga deltagare i nämnda kartell. Det är mot den bakgrunden i vart fall inte nödvändigt att pröva frågan om de bilaterala kontakternas konkurrensbegränsande art och deras eventuella anknytning till CPT-kartellen (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 4 juli 2013, kommissionen/Aalberts Industries m.fl., C-287/11 P, punkterna 62 och 63).
- 79 Talan ska följaktligen bifallas såvitt avser den första grundens andra och tredje delar, och i detta fall därmed såvitt avser den första grunden i sin helhet, utan att det behöver prövas huruvida rätten till försvar och principen om likabehandling har åsidosatts, såsom gjorts gällande till stöd för den första grundens första och fjärde delar.

Den andra grunden: Det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var ansvarig för den överträdelse som begåtts under perioden den 12 april 2002–31 mars 2003

- 80 Denna grund består av två delar, av vilka den första avser att kommissionen saknade behörighet att fastställa att det begåtts en överträdelse av artikel 101 FEUF och den andra avser det felaktigt fastställdes att sökanden hade deltagit i en enda, fortlöpande överträdelse.
- 81 Sökanden har genom den andra grundens första del gjort gällande att den inte kunde hållas ansvarig för överträdelsen för att ha deltagit i SML-mötena, eftersom kommissionen inte visat, dels, att de avtal som ingåtts eller planerats vid dessa möten hade genomförts inom EES, dels att dessa avtal hade haft en omedelbar, väsentlig och förutsebar verkan på EES-marknaden genom försäljning i form av bearbetade produkter. Sökanden har dessutom hävdats att rätten till försvar åsidosatts genom att den inte beretts tillfälle att ta ställning till detta påstående från kommissionen.
- 82 Sökanden har genom den andra grundens andra del hävdats att kommissionen gjorde fel när den höll sökanden ansvarig för den enda, fortlöpande överträdelsen på grund av att den deltagit i fyra SML-möten, som ägde rum i Asien den 12 april, den 27 maj och den 6 december 2002 samt den 10 februari 2003, vid vilka Samsung SDI och LPD-koncernen deltog. Sökanden har härvid i första hand gjort gällande att kommissionen felaktigt sammanförde verksamheterna vid fyra olika grupper av möten, nämligen SML-mötena, ASEAN-mötena, de asiatiska glasmötena och de europeiska glasmötena i en enda, fortlöpande överträdelse, i avsaknad av bevis för att det fanns en samlad plan genom vilken ett enda ekonomiskt mål eftersträvas, och detta trots att graden av komplement och anknytning mellan dessa grupper av möten inte var tillräcklig. Sökanden har i andra hand hävdats att den inte kan hållas ansvarig för det övergripande avtalet, eftersom den inte kände till att det fanns och inte avsåg att bidra till det genom sitt deltagande i SML-mötena.

- 83 Det finns anledning att först pröva den andra grundens andra del, i synnerhet frågan huruvida kommissionen gjorde en korrekt bedömning när den ansåg att sökanden hade deltagit i en enda, fortlöpande överträdelse på grund av att den deltagit i fyra SML-möten mellan den 12 april 2002 och den 10 februari 2003. Det framgår av skäl 313 i det angripna beslutet att sökanden, från och med april 2002, började delta regelbundet i mötena av egen kraft och att det av bevisning om dessa kontakter var styrkt att de upprätthölls för att ge sökanden uppdaterad information och för att få sökanden att delta i utvecklingen av och i framtida projekt i fråga om kapacitet, försäljning och priser i hela världen. Enligt skäl 502 i beslutet hade deltagarna, vid det första av dessa möten, nämligen mötet den 12 april 2002, som nämns i skälen 374 och 375 i beslutet, kommit överens om att kontinuerligt samarbeta, att ha ett möte varannan månad, att bibehålla priserna på samma nivå eller att höja priserna tredje kvartalet år 2002, samt om riktlinjer för priserna. Enligt skälen 387, 388 och 503 i beslutet fanns det slutligen bevis som styrkte att sökanden hade haft en aktiv roll i kartellen.
- 84 Det ska emellertid påpekas att förutom den bevisning som styrker sökandens deltagande i SML-mötena och deras konkurrensbegränsande syfte, varvid det inte har bestritts att dessa möten har ägt rum, har kommissionen i det angripna beslutet inte angett vilka omständigheter den grundat sig på för att konstatera att sökanden kände till de överträdelser som planerades eller genomfördes av deltagarna i CPT-kartellen och att sökanden genom sitt eget beteende avsåg att bidra till att uppnå de gemensamma mål som nämnda deltagare eftersträvade.
- 85 Det är i vart fall inte möjligt att av en bedömning av protokollen från SML-mötena, såsom den som kommissionen gjorde i skälen 374, 375, 377, 384 och 387 i det angripna beslutet, dra slutsatsen att sökanden kände till att det fanns en global CPT-kartell och att den avsåg att bidra till att uppnå de mål som eftersträvades av deltagarna i denna kartell. Kommissionen beskrev nämligen endast mötenas syfte och globala räckvidd, varvid den angav att deltagarna i det första av dessa möten hade beslutat att fortsätta sitt samarbete på global nivå. En sådan omständighet, om den antas vara fastställd, gör det emellertid inte möjligt att anse det vara styrkt att det förelåg kännedom om CPT-kartellens förekomst, i den mening som avses i den rättspraxis som nämns i punkterna 52 och 53 ovan.
- 86 Av detta följer, utan att det behöver prövas huruvida SML-mötena ingick i en enda, fortlöpande överträdelse, att det ska slås fast att kommissionen inte har styrkt att sökanden, genom att delta i de fyra SML-mötena, genom sitt eget beteende avsåg att bidra till samtliga mål som eftersträvades av de företag som deltog i CPT-kartellen och att den kände till de överträdelser som nämnda deltagare planerade eller genomförde i strävan att uppnå samma mål, eller att den rimligen kunde förutse dem och var beredd att acceptera risken, i den mening som avses i den rättspraxis som nämns i punkterna 52–54 ovan. En kännedom om dessa överträdelser kan för övrigt inte heller härledas, efter en helhetsbedömning av den bevisning som det angripna beslutet grundas på, ur den omständigheten att sökanden först hade upprätthållit bilaterala kontakter med vissa av deltagarna i CPT-kartellen, och sedan hade närvarat i fyra SML-möten tillsammans med vissa av dem.
- 87 Talan kan följaktligen bifallas såvitt avser den andra grundens andra del, utan att det i detta skede är nödvändigt att pröva huruvida kommissionen var behörig att konstatera en överträdelse i den mening som avses i artikel 101 FEUF på grund av att sökanden hade deltagit i SML-mötena.

Den fjärde grunden: Det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var solidariskt ansvarig för MTPD:s deltagande i den överträdelse som begåtts under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006

- 88 Denna grund består av tre delar, av vilka den första avser avsaknad av motivering, den andra gäller felaktig bedömning såvitt avser sökandens utövande av ett avgörande inflytande över det gemensamma företagets beteende och den tredje avser åsidosättande av rätten till försvar genom att sökanden inte fick tillgång till Panasonics yttranden, vilka ingivits med anledning av meddelandet om invändningar och efter det muntliga hörandet.

89 Det finns anledning att först pröva den fjärde grundens andra del.

– Den andra delgrunden

- 90 Sökanden har anfört att MEI ensamt hade kontroll över MTPD genom ett majoritetsägande som uppgick till 64,5 procent, utnämnde majoriteten av ledamöterna i dess styrelse, genom vilket MEI hade kontroll över alla de beslut av ledningsorganen som krävde enkel majoritet, valde dess ordförande och ledde dess dagliga transaktioner. Sökanden innehade följaktligen endast en minoritetsandel på 35,5 procent, och den hade inga rättigheter utöver dem som minoritetsägare normalt tillerkänns. Enligt sökanden gjorde kommissionen fel när den, trots bevis som styrkte detta förhållande och i motsats till beslutet av Bundeskartellamt (tysk konkurrensmyndighet) att tillåta projektet om bildande av MTPD liksom MEI:s förvärv av rätten att ensamt kontrollera det gemensamma företaget MTPD, bedömde att de rättigheter som fanns inskrivna i MTPD:s stadgar och i avtalet om bildandet av MTPD (avtal om integrering av verksamhet, nedan kallat BIA) gav sökanden rätt att hindra de strategiska åtgärderna, så att sökanden medgavs en gemensam kontroll över nämnda företag. Enligt sökanden innebar inte dessa rättigheter att sökanden kunde påverka MTPD:s dagliga verksamheter eller dess beteende på marknaden och heller inte att den kunde påverka priserna, saluföringen eller dess affärspolicy i något annat avseende och de gav inte sökanden några ledningsbefogenheter.
- 91 Sökanden har hävdats att den, tvärtemot slutsatserna i det angripna beslutet, följaktligen inte utgjorde en ekonomisk enhet tillsammans med MTPD och inte kunde utöva något avgörande inflytande över dess beteende på marknaden och inte heller i praktiken hade utövat något sådant inflytande. Sökanden har hävdats att den aldrig har utövat en sådan vetorätt som den påstås ha haft och att kommissionen inte har visat att sökanden kände till MTPD:s deltagande i CPT-kartellen under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006.
- 92 Kommissionen har bestritt denna argumentering.
- 93 Enligt fast rättspraxis kan ett dotterbolags beteende tillskrivas moderbolaget, då dotterbolaget, trots att det är en fristående juridisk person, inte självständigt bestämmer sitt beteende på marknaden, utan i huvudsak följer instruktioner som det får av moderbolaget, särskilt med hänsyn till de ekonomiska, organisatoriska och juridiska band som binder samman dessa två juridiska enheter (se domstolens dom av den 26 september 2013, *EI du Pont de Nemours/kommissionen*, C-172/12 P, punkt 41 och där angiven rättspraxis).
- 94 I en sådan situation ingår nämligen moderbolaget och dotterbolaget i samma ekonomiska enhet och utgör därmed ett och samma företag i den mening som avses i artikel 101 FEUF, vilket medför att kommissionen kan tillstå moderbolaget ett beslut om åläggande av böter utan att det krävs att det visas att moderbolaget personligen har deltagit i överträdelsen (dom *EI du Pont de Nemours/kommissionen*, punkt 93 ovan, punkt 42).
- 95 Det ska även noteras att kommissionen, för att hålla ett moderbolag ansvarigt för ett dotterbolags beteende, inte kan nöja sig med att konstatera att moderbolaget kan utöva avgörande inflytande över dotterbolagets beteende, utan den måste också kontrollera huruvida ett sådant inflytande faktiskt har utövats (dom *EI du Pont de Nemours/kommissionen*, punkt 93 ovan, punkt 44; se tribunalens dom av den 11 juli 2014, *Sasol m.fl./kommissionen*, T-541/08, REU, punkt 43, och dom *RWE och RWE Dea/kommissionen*, T-543/08, REU, punkt 101 och där angiven rättspraxis). Det ankommer i princip på kommissionen att påvisa ett sådant avgörande inflytande med stöd av en rad faktiska omständigheter (se tribunalens dom av den 27 september 2006, *Avebe/kommissionen*, T-314/01, REG, s. II-3085, punkt 136 och där angiven rättspraxis).

- 96 I allmänhet är det genom innehav av aktiemajoriteten i ett dotterbolag som ett moderbolag har möjlighet att i praktiken utöva ett avgörande inflytande över dotterbolaget och i synnerhet dess beteende på marknaden. Det har således tidigare slagits fast att när den kontroll som ett moderbolag faktiskt utövar över ett dotterbolag, i vilket det innehar 25,001 procent av aktiekapitalet, motsvarar ett minoritetsägande och ligger mycket långt ifrån ett majoritetsägande, kan det inte anses att moderbolaget och dess dotterbolag tillhör en och samma koncern inom vilken de utgör en ekonomisk enhet (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 12 juli 2011, *Fuji Electric/kommissionen*, T-132/07, REU, s. II-4091, punkt 182 och där angiven rättspraxis).
- 97 Trots detta kan ett minoritetsinnehav ge ett moderbolag möjlighet att faktiskt utöva ett avgörande inflytande över ett dotterbolags beteende på marknaden. För detta krävs att minoritetsinnehavet är förenat med rättigheter som går utöver dem som normalt tillerkänns minoritetsägare med syftet att dessa ska kunna tillvarata sina ekonomiska intressen. Utifrån dessa rättigheter ska det kunna visas, mot bakgrund av en samling samstämmiga indicier av rättslig eller ekonomisk art, att det berörda moderbolaget utövar ett avgörande inflytande över dotterbolagets beteende på marknaden. Kommissionen kan således styrka att ett avgörande inflytande faktiskt har utövats genom att hänvisa till en uppsättning indicier, även om de enskilda indicierna tagna var för sig har ett otillräckligt bevisvärde (dom *Fuji Electric/kommissionen*, punkt 96 ovan, punkt 183).
- 98 Med tanke på att tribunalen, enligt artikel 263 FEUF, endast ska kontrollera det angripna beslutets lagenlighet på grundval av skälen i det beslutet, ska frågan huruvida ett moderbolag faktiskt har utövat kontroll över sitt dotterbolag bedömas uteslutande mot bakgrund av den bevisning som kommissionen anfört i det beslut där den höll moderbolaget ansvarigt för överträdelsen. Den enda relevanta frågan är därför huruvida kommissionen genom den bevisningen har styrkt överträdelsen (se dom *Fuji Electric/kommissionen*, punkt 96 ovan, punkt 185 och där angiven rättspraxis).
- 99 Det ska vidare erinras om att domstolen tidigare har slagit fast att det faktum att ett dotterbolag kontrolleras gemensamt av två moderbolag som är självständiga i förhållande till varandra i princip inte utgör hinder för kommissionen att fastslå att ett av dessa moderbolag och det aktuella dotterbolaget utgör en ekonomisk enhet och att detta även gäller om detta moderbolags andel av kapitalet i dotterbolaget är mindre än det andra moderbolagets andel (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2010, *AceaElectrabel Produzione/kommissionen*, C-480/09 P, REU, s. I-13355, punkt 64).
- 100 Att ett eller flera moderbolag faktiskt utövar ledande befogenheter över sitt dotterbolag kan framgå direkt av genomförandet av de tillämpliga rättsliga bestämmelserna eller av ett avtal som moderbolagen med stöd av samma rättsliga bestämmelser har ingått om förvaltningen av deras gemensamma dotterbolag. Att moderbolaget i hög grad är inblandat i förvaltningen av dotterbolaget kan också framgå av att ett stort antal personer i dotterbolagets ledning även innehar ledande befattningar inom moderbolaget. Ett sådant samtidigt innehav av flera befattningar ger med nödvändighet moderbolaget möjlighet att utöva ett avgörande inflytande över sitt dotterbolags beteende på marknaden, eftersom medlemmar av moderbolagets ledning därmed, inom ramen för sina ledande befattningar i dotterbolaget, kan kontrollera att dotterbolagets beteende på marknaden stämmer överens med den inriktning som moderbolagets ledningsorgan har slagit fast. Detta syfte kan uppnås utan att den eller de personer från moderbolaget som innehar ledande befattningar i dotterbolaget behöver ha fullmakt att företräda moderbolaget. Att moderbolaget eller moderbolagen är inblandade i förvaltningen av dotterbolaget kan avslutningsvis också framgå av moderbolagets eller moderbolagens affärsrelation till dotterbolaget. Om ett moderbolag även är leverantör eller kund till sitt dotterbolag, har moderbolaget nämligen ett särskilt intresse av att styra dotterbolagets produktions- eller distributionsverksamhet i syfte att maximalt kunna utnyttja de mervärden som skapas av en sådan vertikal integration (se dom *Fuji Electric/kommissionen*, punkt 96 ovan, punkt 184 och där angiven rättspraxis).

- 101 Om det av dessa bestämmelser följer att moderbolagen endast hade gemensam behörighet att handla för det gemensamma företags räkning och att binda det gentemot tredje man och att de hade ett gemensamt ansvar för nämnda företags policy, kan det slutligen presumeras att ett avgörande inflytande över företags affärsbeteende faktiskt har utövats, i likhet med den framåtblickande kontroll som görs med avseende på företagskoncentrationer (se, för ett liknande resonemang, dom Sasol m.fl./kommissionen, punkt 95 ovan, punkt 49).
- 102 Med hänsyn till att bedömningen av om ett avgörande inflytande faktiskt har utövats är tillbakablickande och därför kan grundas på konkreta omständigheter, kan såväl kommissionen som de berörda parterna emellertid förebbringa bevisning för att det gemensamma företags affärsbeslut fattades på ett annat sätt än vad som framgår av enbart en abstrakt bedömning av avtalen om det gemensamma företags funktionssätt (se, för ett liknande resonemang, dom Fuji Electric/kommissionen, punkt 96 ovan, punkterna 194 och 195, och tribunalens dom av den 13 juli 2011, General Technic-Otis m.fl./kommissionen, T-141/07, T-142/07, T-145/07 och T-146/07, REU, s. II-4977, punkterna 115–117).
- 103 Det är mot bakgrund av dessa omständigheter som den fjärde grundens andra del ska prövas.
- 104 I förevarande fall har kommissionen, i skälen 931–933 och 956 i det angripna beslutet, först angett de objektiva omständigheter som den anser visar att MTPD:s båda moderbolag, genom en aktiv övervaknings- och ledningsroll, kunde utöva ett avgörande inflytande över dotterbolagets beteende på marknaden. Kommissionen har vidare, i skälen 934–936 i det angripna beslutet, gett exempel på samarbete mellan MTPD:s båda moderbolag som den anser visar, dels, att de faktiskt utövade ett avgörande inflytande över dotterbolagets beteende på marknaden, dels att deras gemensamma godkännande krävdes för antagande av viktiga beslut rörande dotterbolaget.
- 105 Det ska inledningsvis anmärkas att med hänsyn till att talan ska bifallas såvitt avser den första och den andra grunden kan kommissionen inte vinna framgång med påståendet att sökanden hade kännedom om att CPT-kartellen fanns, med beaktande av dess direkta inblandning före bildandet av MTPD och, därmed, om dotterbolagets senare deltagande. Det ska i vart fall understrykas, såvitt avser frågan om sökandens ansvar för MTPD:s beteende, att konstaterandet att sökanden kände till att MTPD deltog i nämnda kartell saknar relevans. För att ett moderbolag ska tillskrivas de handlingar som dess dotterbolag har utfört krävs det nämligen inte att det visas att nämnda moderbolag direkt varit inblandat i eller haft kännedom om de beteenden som har påtalats. Det handlar inte om att moderbolaget har förmått dotterbolaget att begå en överträdelse eller, i ännu mindre grad, att moderbolaget varit delaktigt i överträdelsen, utan det är det faktum att moderbolaget och dotterbolaget utgör ett enda företag i den mening som avses i artikel 101 FEUF som ger kommissionen rätt att rikta ett beslut om åläggande av böter till moderbolaget (se tribunalens dom av den 2 februari 2012, EI du Pont de Nemours m.fl./kommissionen, T-76/08, punkt 76 och där angiven rättspraxis).
- 106 Såvitt avser aktieägarstrukturen och beslutsorganisationen hos de stadgeenliga organen inom MTPD, ska det först påpekas att kommissionen, i skälen 932 och 956 i det angripna beslutet, korrekt har konstaterat att de båda moderbolagen enligt bestämmelserna i BIA hade vetorätt i frågor av strategisk betydelse, vilka var grundläggande för utövandet av MTPD:s verksamheter, vilket visar att det förekom gemensam kontroll av dotterbolaget.
- 107 Sökanden kan härvid inte med framgång göra gällande att alla de områden som omfattas av de beslut som anges i artikel 21.2 BIA, vilkas antagande först var beroende av de båda moderbolagen och artikel 23.2 BIA, som kräver samtycke av minst en direktör som utnämnts av var och en av moderbolagen, hör till de rättigheter som minoritetsägare normalt tillerkänns för att skydda sina ekonomiska intressen i egenskap av investerare i det gemensamma företaget, i den mening som avses i punkt 66 i kommissionens konsoliderade tillkännagivande om behörighet avseende rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (EUT C 95, 2008,

s. 1) (nedan kallat det konsoliderade tillkännagivandet om behörighet). Det framgår nämligen av punkt 67 i detta meddelande, vars relevans i detta fall inte har bestritts av parterna, att vetorätt som medför gemensam kontroll vanligen gäller beslut om sådana frågor som budgeten, företagens utvecklingsplan, större investeringar eller utnämning av personer i den högsta ledningen. Det följer dessutom av punkterna 68–70 i det konsoliderade tillkännagivandet om behörighet att en vetorätt i fråga om företagens utvecklingsplan i sig kan vara tillräcklig för att en minoritetsägare ska ha gemensam kontroll över det gemensamma företaget, även om någon annan vetorätt inte föreligger, medan rättigheter som avser utnämning eller entledigande av personer i den högsta ledningen samt godkännande av budgeten betraktas som mycket viktiga. Även om vetorätten gäller i fråga om det gemensamma företagens investeringar kommer dess omfattning, enligt punkt 71 i meddelandet, slutligen att bero på nivån på de investeringar som redovisas för moderbolagen och på huruvida investeringarna har en avgörande betydelse på den marknad där det gemensamma företaget är verksamt.

- 108 Enligt artikel 23.2 BIA hade Toshiba vetorätt i fråga om såväl materiella investeringar (punkt 12 i denna bestämmelse) som bildande, kapitaltillskott för eller förvärv av ett bolag eller en annan typ av verksamhet som medför betalningar uppgående till minst en miljard yen (punkt 8 i bestämmelsen), eller i fråga om beviljande av lån till dotterbolag och andra enheter med minst en miljard yen (punkt 9 i bestämmelsen). Såsom kommissionen har gjort gällande framstår dessa belopp inte som överdrivna med hänsyn till sökandens inledande investering i MTPD, som uppgick till 26,5 miljarder yen. En vetorätt på området kan därför utgöra ett indicium på att sökanden kunde utöva ett avgörande inflytande över MTPD:s beteende på marknaden.
- 109 Såsom kommissionen har angett i skälen 933 och 953 i det angripna beslutet hade MEI och sökanden dessutom, i enlighet med artikel 27.1 BIA, godkänt ett dokument, som var giltigt till och med den 31 mars 2008, med uppgifter om försäljning, produktion, utveckling, personalstyrkor, investeringar, finansieringsplaner och återbetalning av kapital avseende MTPD, som utgjorde grunden för dotterbolagets utvecklingsplan. Enligt nämnda bestämmelse skulle MTPD:s ursprungliga utvecklingsplan, under en startperiod på två år, vars sista dag fastställdes till den 31 mars 2005, antas av moderbolagen. Enligt punkt 2 i bestämmelsen skulle de årliga utvecklingsplanerna därefter upprättas av MTPD, efter det att dotterbolaget samrått med moderbolagen. Genom ett samförståndsavtal av den 7 december 2004 om ändring av artikel 27.2 BIA, förlängde moderbolagen startperioden till och med den 31 mars 2007. De skulle således komma överens om MTPD:s utvecklingsplan och om senare ändringar av planen under hela dess giltighetsperiod.
- 110 Av detta följer att kommissionen gjorde rätt när den bedömde att BIA och utvecklingsplanen, som innehöll MTPD:s viktigaste operativa och finansiella mål samt den grundläggande strategiska planeringen, hade beslutats av moderbolagen. Även om det förhåller sig så, som sökanden har gjort gällande i sina skrivelser, att sökanden inte på ett konkret sätt har varit inblandad i utarbetandet av nämnda planer, var det, enligt artikel 27.2 BIA, nämligen nödvändigt att först samråda med sökanden innan planerna kunde godkännas. Sökanden har för övrigt inte förnekat att den godkänt samtliga årliga utvecklingsplaner för MTPD.
- 111 Utan att det är nödvändigt att utreda de skäl som sökanden angett för att förlänga startperioden konstaterar tribunalen att förlängningen fick till verkan att sökanden hade en vetorätt i fråga om MTPD:s utvecklingsplan, som även omfattade dotterbolagets budget, under planens hela giltighetsperiod. Till skillnad från vad sökanden har hävdats förlorade vetorätten i fråga om nämnda utvecklingsplan således inte sin ändamålsenliga verkan. Själva innehavet av en sådan rätt är dessutom tillräckligt för att det ska anses, i den mening som avses i punkt 70 i det konsoliderade tillkännagivandet om behörighet, att sökanden faktiskt har utövat ett avgörande inflytande över det gemensamma företaget.

- 112 Av det anförda följer, såsom har konstaterats av kommissionen, att vissa av de rättigheter som anges i såväl artikel 23.2 BIA som dess artikel 27 omfattas av områden som har gjort det möjligt för sökanden att utöva ett avgörande inflytande över MTPD:s affärsstrategi, tillsammans med Panasonic. Såsom framgår av skäl 956 i det angripna beslutet är det i detta fall dessutom irrelevant huruvida sökanden faktiskt har utövat dessa rättigheter, såvitt avser bedömningen av huruvida sökanden har utövat ett avgörande inflytande över MTPD:s beteende på marknaden. De båda moderbolagen skulle nämligen först komma överens innan beslut som omfattas av de områden som särskilt avses i artikel 23.2 BIA kunde antas. Följaktligen har innehavet av den aktuella vetorätten nödvändigtvis haft en påverkan, även indirekt, på ledningen av MTPD.
- 113 Utöver denna vetorätt tillkommer för övrigt de rättigheter som anges i artikel 21.2 BIA, nämligen de som avser frågor som kräver särskilda beslut av bolagsstämman i enlighet med bolagsrättsliga bestämmelser och frågor om emittering av nya aktier samt utdelning. Dessa rättigheter utgjorde ytterligare ett indicium på vilket kommissionen kunde anse att sökanden kunde utöva ett avgörande inflytande över MTPD:s beteende.
- 114 Såsom framgår av det angripna beslutet hänvisade kommissionen, för det andra, till andra omständigheter som gör det möjligt att bedöma att sökanden kunde utöva ett avgörande inflytande över MTPD:s beteende på marknaden.
- 115 Såsom kommissionen har konstaterat i skäl 975 i det angripna beslutet hade, för det första, en av de fyra direktörer som sökanden utnämnt av de tio som ingick i MTPD:s styrelse, enligt artikel 22.2 BIA, samtidigt en post i sökandens ledning, vilket sökanden inte har förnekat. Den omständigheten utgjorde ett indicium som, tillsammans med andra omständigheter, gjorde det möjligt för kommissionen att konstatera att sökanden kunde utöva ett avgörande inflytande över MTPD:s beteende.
- 116 Enligt artikel 22.3 BIA skulle sökanden dessutom utnämna en av de två styrelseledamöter som var behöriga att företräda det gemensamma företaget, vilken även var dess vice ordförande. Såsom korrekt har konstaterats av kommissionen, i skälen 940 och 941 i det angripna beslutet, hade MTPD:s två vice ordförande som utnämnts under den tid då företaget fanns tidigare haft höga tjänsteposter inom sökandens ledning, i vilken de senare också återinträtt. Av detta följer att dessa personer, även om de inte hade kvar några avtalsenliga band med sökanden och inte längre stod under dess direkta ledning, nödvändigtvis hade fördjupad kännedom om dess policy och dess kommersiella mål och var i stånd att förena MTPD:s policy och sökandens intressen. Sökandens påstående att MTPD:s vice ordförande haft en symbolisk roll föranleder ingen annan bedömning.
- 117 Såsom kommissionen har konstaterat i skäl 957 i det angripna beslutet kan den omständigheten att MTPD:s styrelse aldrig motsatt sig besluten av dess ordförande, som utnämnts av Panasonic, för övrigt inte heller tolkas så, att sökanden inte har utövat något avgörande inflytande över MTPD:s beteende på marknaden, utan snarare som ett gillande av dess affärspolicy.
- 118 De omständigheter som består i, dels att MTPD:s ordförande, som utnämnts av Panasonic, var ansvarig för företagets löpande förvaltning och godkände den övervägande delen av de viktiga besluten om dess verksamhet, dels att Panasonic var ansvarigt för MTPD:s drift och förvaltning, enligt artikel 20.2 BIA, kan mot den bakgrunden inte medge en bedömning enligt vilken Panasonic ensamt utövade ett avgörande inflytande över MTPD. Såsom har påpekats i skäl 956 i det angripna beslutet följer det nämligen av samma bestämmelse, jämförd med artikel 20.3 BIA att sökandens samarbete var nödvändigt för förvaltningen av det gemensamma företaget.
- 119 Såsom kommissionen har konstaterat i skälen 977 och 978 i det angripna beslutet utgör klausulen i artikel 28.3 BIA, enligt vilken MTPD ska vara moderbolagens prioriterade leverantör för tillverkningen av TV-apparater samtidigt som nämnda bolag ska vara de prioriterade leverantörerna av CRT-komponenter till MTPD, dessutom ytterligare ett indicium på sökandens deltagande i MTPD:s förvaltning, och visar att det finns nära och varaktiga ekonomiska band mellan dem som det ska tas

hänsyn till vid bedömningen av förekomsten av ett avgörande inflytande (se, för ett liknande resonemang, dom Fuji Electric/kommissionen, punkt 96 ovan, punkt 184). Någon annan bedömning föranleds inte av den omständigheten att sökanden även vände sig till andra leverantörer av CPT. Sökanden kan inte heller med framgång göra gällande att den inte var inblandad i MTPD:s saluföring av slutprodukten. Såsom kommissionen har preciserat, utan att det med framgång har bestridits i detta avseende, hade MTPD nämligen, efter det att sökandens CRT-verksamhet hade överförts till detta bolag, använt sig av [*konfidentiellt*], som ägs av sökanden (se punkt 3 ovan), som försäljningskanal inom Europeiska unionen. Sökanden har inte heller med framgång ifrågasatt den omständighet som kommissionen har hänvisat till i skäl 977 i det angripna beslutet, enligt vilken de CPT som såldes på detta sätt delvis kom från MTPD:s fabriker och delvis lades ut på entreprenad vid sökandens fabrik i Himeji (Japan), som inte hade överförts till MTPD.

- 120 För det tredje framgår det av den bevisning som kommissionen har grundat sig på i det angripna beslutet att sökanden har deltagit i förvaltningen av MTPD bland annat genom att samtycka till nedläggningen av två av dess dotterbolag i Europa och i Förenta staterna, i november 2005. Sökanden har inte förnekat att den samtyckt till nedläggningen av nämnda fabriker, utan endast hävdade att det rörde sig om en undantagsåtgärd som inte omfattades av MTPD:s affärspolicy. Sökandens deltagande vid antagandet av detta beslut visar således inte, enligt sökanden, att den har utövat ett varaktigt inflytande över MTPD:s beteende. Tvärt emot sökandens argument utgör den omständigheten, som nämns i skälen 936 och 964 i det angripna beslutet och som för övrigt följer av artikel 23.2 BIA, att nedläggningen inte skulle ha kunnat ske utan sökandens samtycke, ett indicium på att sökanden faktiskt utövade ett avgörande inflytande över det gemensamma företags affärspolicy. Enligt bestämmelsen skulle det gemensamma företaget nämligen inte ha kunnat anta ett sådant beslut utan godkännande av en av de direktörer som sökanden utnämnt inom MTPD:s styrelse (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 2 februari 2012, Dow Chemical/kommissionen, T-77/08, punkt 86).
- 121 Såvitt avser de argument genom vilka sökanden har förnekat att den skulle ha riktat ekonomiska anvisningar till MTPD och att den skulle ha varit inblandad i dotterbolagets dagliga förvaltning ska det erinras om att, såsom kommissionen har konstaterat i skäl 958 i det angripna beslutet, möjligheten att utöva ett avgörande inflytande över ett gemensamt företags affärspolicy inte kräver att det påvisas vare sig inblandning i den dagliga förvaltningen av företags verksamheter eller inflytande över företags affärspolicy i strikt mening, såsom dess distributions- eller prisstrategi, utan snarare över den allmänna strategi genom vilken företags inriktning bestäms. Ett moderbolag kan i synnerhet utöva ett avgörande inflytande över sina dotterbolag även utan att utnyttja en rätt till insyn och utan att ge konkreta instruktioner eller anvisningar angående vissa delar av affärspolicyn. Sådana instruktioner utgör endast ett särskilt klart indicium på att moderbolaget utövar ett avgörande inflytande över dotterbolagens affärspolicy. Frånvaron av instruktioner innebär inte alls att man måste dra slutsatsen att dotterbolagen är självständiga. En enhetlig affärspolicy inom en koncern kan även följa indirekt av alla ekonomiska och rättsliga band mellan moderbolaget och dess dotterbolag. Exempelvis kan ett moderbolags inflytande över sina dotterbolag i fråga om företagsstrategi, företagspolicy, driftsprojekt, investeringar, kapacitet, ekonomiska tillgångar, personal och rättsliga frågor indirekt få verkan på dotterbolagens och hela koncernens beteende på marknaden. Den avgörande frågan är slutligen huruvida moderbolaget utövar ett tillräckligt inflytande över dotterbolaget för att inrikta dess beteende i en sådan grad att båda kan anses utgöra en enhet i ekonomiskt hänseende (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 10 september 2009, Akzo Nobel m.fl./kommissionen, C-97/08 P, REU, s. I-8237, punkt 73, och dom Dow Chemical/kommissionen, punkt 120 ovan, punkt 77).
- 122 Av det anförda följer således att kommissionen, med hänsyn till alla de ekonomiska, juridiska och organisatoriska band som binder samman sökanden och MTPD, inte gjorde fel när den konstaterade att sökanden, i egenskap av MTPD:s moderbolag, tillsammans med Panasonic hade utövat ett avgörande inflytande över dotterbolagets beteende på marknaden för CPT. Kommissionen gjorde

följaktligen inte fel när den bedömde att sökanden och MTPD ingick i ett och samma företag, i den mening som avses i artikel 101 FEUF, och när den således höll sökanden och Panasonic solidariskt ansvariga för MTPD:s beteende under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006.

123 Av detta följer att talan inte kan bifallas såvitt avser den fjärde grundens andra del.

– Den första delgrunden

124 Sökanden har hävdad att kommissionen varken har angett vilka rättigheter minoritetsägare normalt tillerkänns eller vilka omständigheter enligt artikel 23.2 BIA som medför att denna gräns överskrids.

125 Eftersom tribunalen har kunnat pröva den fjärde grundens andra del i sak och sökanden har kunnat säkerställa sitt försvar, tvärtemot vad sökanden har gjort gällande, är det angripna beslutet tillräckligt motiverat i detta avseende. Sökanden kan följaktligen inte vinna framgång med den anmärkning som har åberopats till stöd för den första delgrunden.

– Den tredje delgrunden

126 Sökanden har gjort gällande att dess rätt till försvar har åsidosatts, i det att den inte fick tillgång till Panasonics yttranden med anledning av meddelandet om invändningar och efter det muntliga hörandet angående MTPD:s utvecklingsplan, trots att den gjort flera framställningar med en sådan begäran. Sökanden har hävdad att kommissionen, trots att den i dessa fall avslagit nämnda begäran med motiveringen att den inte avsåg att göra gällande dessa handlingar mot sökanden i det angripna beslutet, förbehållslöst lade handlingarna till grund för sitt konstaterande att det gemensamt hade utövats ett avgörande inflytande över MTPD:s beteende.

127 Det ska erinras om att iakttagandet av rätten till försvar i alla förfaranden som kan leda till sanktioner, däribland böter eller viten, utgör en grundläggande unionsrättslig princip som ska iakttas även i förfaranden av administrativ karaktär (se domstolens dom av den 2 oktober 2003, Thyssen Stahl/kommissionen, C-194/99 P, REU, s. I-10821, punkt 30 och där angiven rättspraxis).

128 Iakttagandet av rätten till försvar förutsätter att det berörda företaget under det administrativa förfarandet getts tillfälle att på ett ändamålsenligt sätt framföra sina synpunkter på huruvida de påstådda omständigheterna och förhållandena verkligen föreligger och är relevanta och på de handlingar som kommissionen har lagt till grund för sitt påstående om att det har förekommit en överträdelse (se domstolens dom av den 25 januari 2007, Dalmine/kommissionen, C-407/04 P, REG, s. I-829, punkt 44 och där angiven rättspraxis).

129 Enligt fast rättspraxis utgör dessutom underlåtenhet att lämna ut en handling ett åsidosättande av rätten till försvar endast om det berörda företaget visar, dels, att kommissionen lagt denna handling till grund för sin ståndpunkt att det förekommit en överträdelse, dels att denna ståndpunkt inte kunnat bevisas utan att hänvisa till denna handling. Om det finns annan skriftlig bevisning som parterna har fått kännedom om under det administrativa förfarandet vilken specifikt stöder kommissionens slutsatser, skulle kommissionen fortfarande ha haft fog för sina slutsatser i det omtvistade beslutet, även om kommissionen inte fick använda den ej utlämnade handlingen som bevisning mot företaget. Det ankommer således på det berörda företaget att visa att den slutsats som kommissionen dragit i sitt beslut skulle ha blivit en annan om en handling som inte lämnats ut, och som kommissionen åberopat gentemot detta företag, inte hade fått användas som bevisning mot företaget (se domstolens dom av den 1 juli 2010, Knauf Gips/kommissionen, C-407/08 P, REU, s. I-6375, punkt 13 och där angiven rättspraxis).

- 130 I förevarande fall har kommissionen, i skäl 933 i det angripna beslutet, konstaterat att MTPD:s utvecklingsplan hade beslutats av moderbolagen. Kommissionen har i fotnot nr 1821 dessutom angett att Panasonic hade bekräftat att det förhöll sig på detta sätt i sitt yttrande med anledning av meddelandet om invändningar. Kommissionen har i skäl 934 i beslutet också påpekat att Panasonic, i sina yttranden efter det muntliga hörandet, hade bekräftat att moderbolagen tillsammans hade beslutat om MTPD:s utvecklingsplan, varvid kommissionen hänvisade till Panasonics yttrande med anledning av meddelandet om invändningar. Kommissionen har slutligen, i skäl 948 i beslutet, upprepat detta konstaterande, med hänvisning till de handlingar som distribuerats av Panasonic under det muntliga hörandet. Enligt dessa handlingar ska MTPD år 2004 särskilt ha begärt sökandens godkännande för att även fortsättningsvis låta dess verksamhet gå med förlust.
- 131 Det ska erinras om att, såsom har konstaterats i samband med grundens andra del (punkt 109 ovan), det enligt BIA var nödvändigt att sökanden godkände MTPD:s utvecklingsplaner efter det att ett föregående samråd med sökanden ägt rum, även om sökanden faktiskt inte skulle ha varit inblandad i utarbetandet av dessa planer. För det första är det nämligen styrkt att sökanden är ansvarig i egenskap av ett av MTPD:s moderbolag, utan att de handlingar som ingetts av Panasonic efter det muntliga hörandet och som sökanden har hävdats att den inte fått tillgång till behöver beaktas (se punkterna 104–123 ovan). För det andra har sökanden inte gjort gällande att nämnda handlingar innehåller uppgifter som innebär att den ska vara fri från ansvar och som den hade kunnat åberopa. Underlåtenheten att ge tillgång till nämnda handlingar kan under dessa omständigheter inte anses utgöra ett åsidosättande av rätten till försvar, i den mening som avses i den rättspraxis som nämns i punkt 129 ovan.
- 132 Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den fjärde grundens tredje del och således inte såvitt avser den fjärde grunden i dess helhet.
- Den tredje grunden: Det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var ansvarig för den överträdelse som begåtts under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006
- 133 Sökanden har hävdats att det angripna beslutet är felaktigt i det att det däri inte görs någon åtskillnad mellan sökandens ansvar för dess påstådda direkta deltagande i överträdelsen och dess härledda ansvar för MTPD:s påstådda deltagande. Enligt sökanden borde kommissionen ha slagit fast att sökandens deltagande i överträdelsen helt hade upphört den 31 mars 2003, då den hade lämnat marknaden för CRT genom att överföra hela denna verksamhetsgren till MTPD. Sökanden har anfört att allt ansvar under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006 följaktligen endast kan följa av MTPD:s deltagande i överträdelsen och att detta klart borde ha angetts i beslutets artikeldel.
- 134 Kommissionen har bestritt denna argumentering.
- 135 Det ska inledningsvis erinras om att kommissionen, i artikel 1.2 d i det angripna beslutet, slog fast att sökanden hade deltagit i kartellen från den 16 maj 2000 till den 12 juni 2006.
- 136 Såsom har slagits fast i samband med den fjärde grunden gjorde kommissionen en korrekt bedömning när den angav att sökanden och Panasonic var ansvariga för den överträdelse som MTPD begick från den 1 april 2003 till den 12 juni 2006, eftersom den ansåg att de utgjorde en enda ekonomisk enhet. Det framgår av fast rättspraxis att även om moderbolaget inte direkt deltar i överträdelsen utövar det i sådant fall ett avgörande inflytande över de dotterbolag som deltagit i överträdelsen. Härav följer att moderbolagets ansvar under sådana omständigheter inte kan anses som ett strikt ansvar. Under dessa förhållanden bestraffas moderbolaget för en överträdelse som det självt anses ha begått (se tribunalens dom av den 27 juni 2012, Bolloré/kommissionen, T-372/10, REU, punkt 52 och där angiven rättspraxis).

- 137 Såsom framgår av bland annat skälen 126, 303, 923–927, 993–996, 1000 och 1088 i det angripna beslutet har kommissionen i vart fall gjort åtskillnad mellan två perioder för vilka de juridiska enheter som ingår i sökandens koncern eller som står under dess kontroll ådrar sig ansvar (se punkterna 3 och 4 ovan). Det rör sig om perioden före överföringen av dess CRT-verksamhet till det gemensamma företaget, för vilken sökanden hölls ansvarig för sitt direkta deltagande i kartellen, och om perioden efter överföringen, för vilken sökanden hölls ansvarig för MTPD:s deltagande, över vars beteende den, enligt kommissionen, hade utövat ett avgörande inflytande. Det slogs således fast, i skäl 1183 i beslutet (tabell 12 b, punkterna 9 och 10), att sökanden skulle åläggas böter, för perioden före bildandet av MTPD, med 28 048 000 euro, och, för den period som var hänförlig till det gemensamma företaget, solidariskt med Panasonic och MTPD, med 86 738 000 euro. Dessa böter framgår av artikel 2.2 g och h i beslutet.
- 138 Av det anförda följer, dels, att sökanden ansågs ha begått överträdelsen under hela den period som avses i artikel 1.2 d i det angripna beslutet, dels att skälen i beslutet utgör det stöd som krävs för dess artikeldel.
- 139 Av detta följer att sökanden inte med framgång kan göra gällande att det angripna beslutet är felaktigt i det att det däri inte görs någon åtskillnad mellan sökandens ansvar för dess påstådda direkta deltagande i överträdelsen och dess härledda ansvar för MTPD:s påstådda deltagande i överträdelsen. Sökanden kan således inte heller vinna framgång med anmärkningen att kommissionen borde ha slagit fast att sökandens deltagande i överträdelsen helt hade upphört den 31 mars 2003.
- 140 Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den tredje grunden.

Den femte grunden: Det har i andra hand gjorts gällande att beslutet är felaktigt i den del det slås fast att MTPD var ansvarigt för att ha deltagit i den överträdelse som begåtts under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006

- 141 Den femte grunden består av två delar.
- 142 Sökanden har genom den femte grundens första del hävdats att dess ansvar, för perioden den 1 april 2003–12 juni 2006, inte kan vara större än MTPD:s ansvar, med hänsyn till att den endast har ett härlett och underordnat ansvar. Sökanden har begärt att få omfattas av ett upphävande eller en nedsättning av det bötesbelopp som MTPD ålagts som kan bli följden av den talan mot det angripna beslutet som sökanden och Panasonic har väckt vid tribunalen, i mål T-82/13, bland annat av det skälet att MTPD inte deltagit i den i beslutet fastställda CPT-kartellen.
- 143 Sökanden har genom den femte grundens andra del hävdats att MTPD felaktigt hölls ansvarigt för att ha deltagit i CPT-kartellen, genom dess medverkan i SML- och ASEAN-mötena samt i de angivna bilaterala mötena. Sökanden anser att det angripna beslutet måste ogiltigförklaras, i den del MTPD hålls ansvarigt för hela den ovannämnda perioden.
- 144 Kommissionen har bestritt denna argumentering.

– Den första delgrunden

- 145 Mot bakgrund av att talan ska bifallas såvitt avser dess första och andra grund ska det angripna beslutet ogiltigförklaras i den del det slås fast att sökanden direkt deltagit i CPT-kartellen före bildandet av MTPD. Det har vid prövningen av den fjärde grunden däremot framgått att kommissionen gjorde en korrekt bedömning när den ålade sökanden ansvar för MTPD:s beteende. Av detta följer att sökanden endast kan ådra sig ansvar i sin egenskap av moderbolag som, tillsammans

med Panasonic, utövade ett avgörande inflytande över MTPD:s beteende på marknaden (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 24 mars 2011, Tomkins/kommissionen, T-382/06, REU, s. II-1157, punkt 38).

- 146 Sökandens och MTPD:s solidariska ansvar för betalningen av de böter som de ålagts solidariskt med Panasonic leder, under omständigheterna i förevarande fall, till att de försätts i en särskild situation som får följder för sökanden, som tillskrivs ansvar för MTPD:s överträdelse, för det fall det angripna beslutet ogiltigförklaras eller ändras. Om MTPD inte hade begått någon överträdelse skulle moderbolagen nämligen inte ha kunnat hållas ansvariga för nämnda överträdelse och de skulle inte heller ha kunnat förpliktas att solidariskt betala böterna tillsammans med det gemensamma företaget (se, för ett liknande resonemang, dom Tomkins/kommissionen, punkt 145 ovan, punkt 45).
- 147 Det kan härafter konstateras att tribunalen, genom dom som meddelats denna dag, Panasonic och MT Picture Display/kommissionen (T-82/13, REU (utdrag)), dels har ogillat Panasonics och MTPD:s talan, i den del den avsåg delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet, dels delvis har bifallit dessa företags yrkande om ändring av beslutet, genom att sätta ned det bötesbelopp som MTPD och moderbolagen ålagts solidariskt för MTPD:s deltagande i CPT-kartellen från den 1 april 2003 till den 12 juni 2006.
- 148 Av detta följer att i den del sökanden har begärt att få omfattas av ett upphävande eller en nedsättning av det bötesbelopp som MTPD ålagts som följer av målet Panasonic och MT Picture Display/kommissionen, punkt 147 ovan, kan dess begäran endast bifallas i den del den avser nedsättning av det bötesbelopp som MTPD ålagts solidariskt med Panasonic och sökanden, i samband med tribunalens utövande av sin obegränsade behörighet vid prövningen av yrkandena om ändring.
- 149 Det ska ändå undersökas huruvida det angripna beslutet, med beaktande av de argument som sökanden framställt i samband med den femte grundens andra del, är rättsstridigt i den del det slås fast att MTPD har deltagit i CPT-kartellen.

– Den andra delgrunden

- 150 Sökanden har för det första gjort gällande att de bevis som kommissionen har grundat sig på i det angripna beslutet inte ger stöd för slutsatsen att MTPD har överträtt artikel 101 FEUF genom att delta i SML- och ASEAN-mötena, eftersom dessa möten inte avsåg den europeiska marknaden, utan CPT som var avsedda att säljas till asiatiska kunder, och eftersom det vid nämnda möten inte hade ingåtts något avtal om priser, produktion eller marknadsandelar inom EES. Sökanden har hävdats att det vid dessa möten följaktligen inte hade ingåtts något avtal som genomförts inom EES eller som där haft en omedelbar, förutsebar och väsentlig verkan och att kommissionen gjorde fel när den ansåg sig vara behörig att konstatera en överträdelse.
- 151 Sökanden har för det andra hävdats att det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att SML- och ASEAN-mötena vid vilka MTPD närvarade ingick i en enda, fortlöpande överträdelse och att beslutet inte omfattar något övertygande bevis som styrker att sökanden kände till de avtal som ingicks i Europa.
- 152 För det tredje har sökanden gjort gällande, dels, att det inte var MTPD, utan det bolag som trätt i stället för [*konfidentiellt*], MT Picture Display Indonesia, vars kapital MTPD innehade med 53 procent, som hade deltagit i ASEAN-mötena, dels att det angripna beslutet ska ogiltigförklaras eftersom det inte innehåller en motivering till varför MTPD skulle hållas ansvarigt.
- 153 Det ska genast slås fast att sökanden inte kan vinna framgång med argumentet att MTPD inte hade deltagit i ASEAN-mötena. Såsom kommissionen har angett i svaromålet, utan att ifrågasättas av sökanden i detta avseende i repliken, följer det av en granskning av protokollen från nämnda möten,

särskilt mötena den 16 februari, den 16 mars, den 18 maj, den 18 juni och den 5 november 2004 samt den 6 december 2005, dels, att även anställda vid MTPD faktiskt deltog i mötena utöver företrädare för andra dotterbolag till MTPD, såsom MTPD Indonesia, dels att det alltid hänvisades till MTPD vid alla de ASEAN-möten som ägde rum under denna period och som kommissionen beaktade i det angripna beslutet.

- 154 Vad gäller kommissionens behörighet att konstatera överträdelsen ska det erinras om att när företag som är etablerade utanför EES, men tillverkar varor som säljs till tredje man inom EES, samordnar de priser som de tillämpar gentemot kunder som är etablerade inom EES och genomför denna samordning genom att sälja till i realiteten samordnade priser, deltar de i ett samordnat förfarande som har till syfte och resultat att begränsa konkurrensen på den inre marknaden i den mening som avses i artikel 101 FEUF. Kommissionen har territoriell behörighet att vidta åtgärder mot detta förfarande (se tribunalens dom av den 27 februari 2014, InnoLux/kommissionen, T-91/11, REU, punkt 58 och där angiven rättspraxis).
- 155 Det framgår även av rättspraxis att en överträdelse av artikel 101 FEUF består av två led, nämligen upprättandet av en konkurrensbegränsande samverkan och genomförandet av den. Om tillämpligheten av förbudet i konkurrensrätten skulle göras beroende av platsen för denna samverkans upprättande, skulle företagen uppenbarligen få tillgång till ett enkelt sätt att undandra sig dessa förbud. Det avgörande kriteriet är följaktligen den plats där samverkan genomförs. För att avgöra huruvida denna plats är belägen inom EES har det föga betydelse huruvida kartelldeltagarna har utnyttjat dotterbolag, ombud, underagenter eller filialer som är etablerade inom EES för att upprätta kontakter mellan dessa och köpare som är etablerade inom EES (se dom InnoLux/kommissionen, punkt 154 ovan, punkt 59 och där angiven rättspraxis).
- 156 Om villkoret avseende genomförande är uppfyllt, omfattas kommissionens behörighet att tillämpa unionens konkurrensregler på sådana ageranden av territorialitetsprincipen, vilken är allmänt erkänd inom folkkrätten (domstolens dom av den 27 september 1988, Ahlström Osakeyhtiö m.fl./kommissionen, 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 och 125/85-129/85, REG, s. 5193, punkt 18 och dom InnoLux/kommissionen, punkt 154 ovan, punkt 60).
- 157 Villkoret avseende genomförandet av en samverkan som en anknytning till unionens territorium är dessutom uppfyllt redan när den produkt som omfattas av kartellen säljs inom unionen, oberoende av var försörjningskällorna och produktionsanläggningarna är belägna (se, dom InnoLux/kommissionen, punkt 154 ovan, punkt 63 och där angiven rättspraxis).
- 158 Det är med tillämpning av dessa principer som kommissionen i förevarande fall har ansett sig vara behörig vid tillämpningen av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet. Det framgår nämligen av skälen 585–599 i det angripna beslutet att även om vissa av de berörda företagen vid tidpunkten för överträdelsen var etablerade utanför unionen och inte hade dotterbolag som var etablerade inom unionen, har samverkan genomförts inom unionen och där haft en omedelbar, förutsebar och väsentlig verkan. Kommissionen har påpekat att även om samverkansavtalen upprättats utanför EES och Europa inte var deras huvudsakliga mål, hade parterna i avtalen ändå haft en inverkan på kunderna inom EES genom sin försäljning av CPT inom EES eller genom åtgärder som påverkat dessa.
- 159 I synnerhet gjorde kommissionen, för det första, en korrekt bedömning när den ansåg att överträdelsen direkt hade påverkat EES, dels, eftersom samverkansavtalen direkt hade påverkat fastställandet av priser och fastställandet av de kvantiteter av CRT som levereras inom EES, antingen direkt eller i form av bearbetade produkter, dels eftersom såväl CDT som CPT hade levererats och sånts till EES direkt från de produktionsanläggningar tillhöriga kartellens medlemmar som var belägna i andra delar av världen. Kommissionen hade, för det andra, rätt när den ansåg att överträdelsens verkan på EES var förutsebar, eftersom de priser och kvantiteter som omfattades av kartellen hade haft en direkt påverkan på den fria konkurrensen såväl mellan tillverkare av CRT som på marknaden i efterföljande led. Det kan dessutom konstateras, i likhet med kommissionens bedömning, att deltagarna i CPT-kartellen inte enbart kom

överens om priser, utan att de även hade genomfört en samordnad produktionsminskning. Detta minskade således det tillgängliga utbudet inom EES, från de fabriker som var etablerade inom eller utanför EES. Såsom kommissionen har konstaterat hade den aktuella kartellen dessutom haft en omedelbar och förutsebar verkan på EES även i fråga om vertikalt integrerade leverantörer som Philips, LGE, Panasonic och sökanden, inklusive genom leveranser som genomfördes av de företag som var gemensamma för respektive moderbolag. Kommissionen gjorde, för det tredje, en korrekt bedömning när den konstaterade att CPT-kartellens verkan var väsentlig, på grund av dess allvarliga art, dess utdragna varaktighet och den roll som medlemmarna i nämnda kartell hade på den europeiska marknaden för CRT och bearbetade produkter.

- 160 Av detta följer att sökanden i sak inte kan vinna framgång med sitt argument att SML- och ASEAN-mötena var inriktade på den asiatiska marknaden och att de avtal som ingicks vid dessa möten inte avsåg EES, eftersom mötesdeltagarna genomförde försäljningar av CPT inom EES till en självständig tredje man, såväl direkt som i form av bearbetade produkter.
- 161 När ett vertikalt integrerat företag infogar varor som är föremål för en överträdelse i slutprodukter i produktionsanläggningar utanför EES, kan företagets försäljning av slutprodukterna inom EES till en självständig tredje man påverka konkurrensen på marknaden för dessa produkter. En sådan överträdelse kan därför anses ha haft återverkningar inom EES, även om marknaden för slutprodukterna utgör en marknad som är skild från den marknad som är berörd av nämnda överträdelse.
- 162 Såvitt avser konstaterandet att SML- och ASEAN-mötena ingick i en enda, fortlöpande överträdelse avseende CPT har kommissionen angett att även om nämnda möten var inriktade på försäljningen i Asien, var diskussionerna vid mötena inte frikopplade från de händelser som ägde rum i andra regioner, däribland Europa, utan omfattade ofta hela världen. Kommissionen gjorde således en korrekt bedömning när den i skälen 478–490, 496, 499, 517, 518 och 521–523 i det angripna beslutet angav att dessa möten på många sätt var sammankopplade med de europeiska glasmötena och att det skulle vara konstlat att skilja dem från de andra kontakterna i CPT-kartellen, eftersom de utgjorde en oskiljaktig del av en enda, fortlöpande överträdelse som omfattade samverkan i både Europa och Asien.
- 163 Således erinrade kommissionen för det första om att de tre kategorier av möten som anordnades i Asien – i detta fall glasmötena, SML- och ASEAN-mötena – samt de möten som hölls i Europa hade avsett samma typ av begränsningar, nämligen fastställande av priser och säljplanering, som innebar utbyte av känslig information. För det andra var de relevanta produktsortimenten, nämligen CPT av alla storlekar, av liknande slag vid mötena, som helhet betraktade. För det tredje överlappade diskussionerna vid flera möten varandra i geografiskt hänseende, i den del ASEAN- och SML-mötena omfattade hela världen och därmed innefattade EES eller refererade till Europa. Kommissionen angav på samma sätt att de europeiska glasmötena refererade till Asien. SML- och ASEAN-mötena, som utgjorde en utvidgning av de asiatiska glasmötena, ägde för det fjärde rum under samma period som de europeiska glasmötena, som hade anordnats från år 1999 till år 2005. För det femte var det i stor utsträckning samma deltagare vid de olika kategorierna av möten som anordnades, nämligen de europeiska glasmötena, de asiatiska glasmötena samt SML- och ASEAN-mötena. För det sjätte avsåg parterna i CPT-kartellen att upprätthålla en rimlig prisskillnad mellan identiska produkter som saluförs i EES och i Asien samt att höja priserna i Europa. Kommissionen hade följaktligen fog för sitt konstaterande att CPT-kartellen omfattade EES och att denna kartell hade genomförts inom EES, med beaktande av direkt EES-försäljning och direkt EES-försäljning i form av bearbetade CPT-produkter.
- 164 För att komma fram till dessa slutsatser undersökte kommissionen, såsom följer av det angripna beslutet, det sammanhang i vilket de tre kategorierna av möten hade ägt rum i Asien, nämligen de asiatiska glasmötena, SML- och ASEAN-mötena, samt protokollen från dessa möten, till följd av vilket den korrekt drog slutsatsen att dessa möten och de europeiska glasmötena kompletterade varandra och följaktligen var sammankopplade. Det framgår härvid av skälen 287 och 288 i beslutet att det första multilaterala europeiska mötet, den 2 oktober 1999 i Glasgow, ägde rum efter den vädjan som

Samsung SDI flera gånger hade framställt vid det multilaterala möte som ägde rum i Taiwan den 21 september 1999 mellan Chunghwa, Samsung SDI, LGE, [konfidentiellt] och Philips, som syftade till att förstärka samarbetet med den europeiska marknaden och att förmå de företag som deltog i kartellen att anordna regelbundna möten för att utbyta information om marknaden och fastställa priser. Man hade nämligen gett uttryck för oro i fråga om nivån på de priser som tillämpades i Europa för CPT på 14 tum, som ansågs vara för låg jämfört med nivån på de asiatiska priserna. Vid ett senare möte, som ägde rum i Thailand den 27 oktober 1999 och som nämns i skälen 251 och 290 i beslutet, glädde sig de asiatiska företagen åt tendensen med prishöjningar på de europeiska och amerikanska marknaderna tack vare en minskning av produktionskapaciteten som hade inletts av tillverkarna av CPT i Asien.

- 165 Det framgår dessutom av protokoll från de asiatiska mötena att mötesdeltagarna jämförde situationen för marknaderna i Europa med situationen för marknaderna i Asien och de enades i regel om att deras priser och kapacitet skulle anpassas till varandra. Enligt skäl 486 i det angripna beslutet kom deltagarna i de asiatiska mötena överens om kapacitetsminskningar som skulle underlätta kartellmedlemmarnas ansträngningar för att höja priserna inom EES och de angav mål i fråga marknadsandelar och kvoter för leveranser på global nivå. De priser som tillämpades i en region användes också som referens för att nå överenskommelser om priser i en annan region. Det fanns således ett samband mellan de priser som tillämpades i Asien och i Europa.
- 166 Av detta följer, till skillnad från vad sökanden har hävdad, att produktionsnivån och priserna i Asien har haft en inverkan på de europeiska priserna. Såsom har påpekats i det angripna beslutet bestämde flera av de asiatiska deltagarna i CPT-kartellen för övrigt produktionsinriktningar i Europa under den största delen av den period under vilken konkurrenterna träffades vid olika möten. Det framgår även av beslutet att vissa europeiska dotterbolag informerade sitt centrala huvudkontor i Asien om marknadssituationen och de avtal som ingicks i samband med CPT-kartellen i Europa och omvänt, vilket för övrigt inte har bestritts av sökanden.
- 167 Det framgår dessutom av skälen 413–415 i det angripna beslutet att det, under det sista skedet i CPT-kartellen, mellan år 2004 och november 2006, utöver SML- och ASEAN-mötena, som utgjorde de huvudsakliga multilaterala forumen, hade förekommit flera ad hoc- kontakter om försäljnings- och produktionsplaner för hela världen, inklusive Europa, mellan MTPD och deltagarna i de europeiska glasmötena, däribland Samsung SDI, LPD-koncernen och Thomson. Det anges i fotnot nr 1074 att det förekom bilaterala möten om informationsutbyte mellan LPD-koncernen och MTPD den 6 december 2004 samt den 21 februari och den 8 juli 2005. MTPD hade enligt samma fotnot fogat handlingar till sitt svar på kommissionens begäran om upplysningar. Det framgår av dessa att information, från november 2006, som härrörde från dess konkurrenter och som avsåg produktionskapaciteten för tillverkarna av CRT, samt globala uppgifter, från april 2005, om planer för försäljning, utbud och tillverkning samt prognoser för efterfrågan på CRT för TV-apparater hade lämnats till MTPD, vilket för övrigt inte har bestritts av sökanden.
- 168 Sökanden kan under dessa omständigheter inte med framgång göra gällande att det angripna beslutet inte omfattar något övertygande bevis för att MTPD kände till att CPT-kartellen förekom. Sökandens argument att, såsom kommissionen har slagit fast i beslutet, det inte förekom en gemensam central organisation som fungerade som en förbindelselänk mellan de europeiska och de asiatiska glasmötena, å ena sidan, och SML- och ASEAN-mötena, å andra sidan, saknar slutligen relevans. Det följer nämligen av det anförda att nämnda möten kompletterade varandra och ingick i en samlad plan. Det var därmed korrekt av kommissionen att kvalificera mötena som en enda, fortlöpande överträdelse.
- 169 Till skillnad från vad sökanden har hävdad, och såsom kommissionen har gjort gällande och som framgår av mötesprotokollen, omfattade vissa av de ASEAN-möten vid vilka MTPD närvarade, däribland mötena den 16 februari, den 16 mars och den 5 november 2004, utöver ett avtal om priser för Europa med avseende på särskilda kunder och vars genomförande noggrant övervakades, diskussioner om framtida utbud och efterfrågan, produktionsinriktningar och kapacitet, vilka avsåg

världsmarknaden, inklusive EES. Sådant utbyte av känslig affärsinformation mellan konkurrenter, såsom det utbyte som ägde rum vid mötena den 18 juni 2004 och den 6 december 2005, utgör samordnade förfaranden som kan göra det möjligt att begränsa produktionen och att tilldela marknadsandelar. Den omständigheten att det inte finns några formella avtal i överträdelsens båda sistnämnda avseenden saknar betydelse för det angripna beslutets lagenlighet. Detta följer av den rättspraxis enligt vilken det är tillräckligt att informationsutbytet mildrar eller undanröjer graden av osäkerhet om den relevanta marknadens funktion och följaktligen begränsar konkurrensen mellan företag (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 4 juni 2009, T-Mobile Netherlands m.fl., C-8/08, REG, s. I-4529, punkt 35 och där angiven rättspraxis). Såsom kommissionen har hävdats förklaras också den omständigheten att en del av diskussionerna avsåg Asien av att de flesta produktionsanläggningarna var belägna i denna region.

- 170 Såvitt avser SML-mötena framgår det av det angripna beslutet, och av bland annat protokollen från mötena den 28 november 2003, den 10 december 2004 och den 15 mars och den 26 december 2005, att de närvarande företagen, däribland MTPD, utbytte information om Europa och analyserade situationen på världsmarknaden, inklusive Europa. Deltagarna i dessa möten diskuterade också huruvida det var lämpligt att kontrollera priserna på den europeiska marknaden, inklusive priserna på CPT i små och medelstora storlekar, och de konstaterade att det var nödvändigt att kontrollera produktionen samt att samordna nedläggningen av fabriker i Europa. Två av dessa möten, nämligen mötena den 28 november 2003 och den 10 december 2004, gällde dessutom uttryckligen fastställande av priser i Europa.
- 171 Sökanden kan således inte med fog göra gällande att det angripna beslutet inte omfattar bevis för en fördelning av marknadsandelar eller för en produktionsbegränsning avseende CPT under denna period i samband med SML- och ASEAN-mötena. Det framgår nämligen av protokoll från flera av mötena att deltagarna där utbytte information om produktion, försäljning, kapacitet och deras prognoser för världsmarknaden, som kunde användas för att beräkna de deltagande företagens marknadsandelar och för uppföljningen av avtalet, och att de fastställde riktlinjer för världsmarknadspriserna för CPT i olika storlekar.
- 172 Av detta följer att talan inte kan vinna bifall såvitt avser den femte grunden.
- 173 Av det anförda följer att det första yrkandet ska bifallas och att artikel 1.2 d i det angripna beslutet ska ogiltigförklaras, i den del det slås fast att sökanden har överträtt artikel 101 FEUF genom att delta i CPT-kartellen från den 16 maj 2000 till den 31 mars 2003. Till följd av denna ogiltigförklaring ska även det tredje yrkandet bifallas och artikel 2.2 g i beslutet ogiltigförklaras, genom vilken sökanden ålades böter med 28 048 000 euro för sitt deltagande i kartellen under perioden den 16 maj 2000–31 mars 2003.
- 174 Yrkandena om ogiltigförklaring ska ogillas i övrigt.

Andrahandsyrkandena om att bötesbeloppet ska upphävas eller sättas ned

- 175 Till stöd för dessa yrkanden har sökanden åberopat en enda grund enligt vilken det angripna beslutet är felaktigt, i första hand, i den del sökanden åläggs böter i artikel 2.2 g och h, eller, i andra hand, såvitt avser beräkningen av bötesbeloppet.
- 176 Med hänsyn till att artikel 2.2 g i det angripna beslutet ska ogiltigförklaras ska denna grund endast prövas i den del den har åberopats för att visa att kommissionen gjorde fel när den ålade sökanden böter i artikel 2.2 h i beslutet och att beräkningen av bötesbeloppet är felaktigt.
- 177 Denna grund, genom vilken sökanden har begärt att tribunalen ska utöva sin obegränsade behörighet, består av två delar.

- 178 Sökanden har genom grundens första del i första hand begärt att tribunalen ska bedöma vilka följderna är av kommissionens påstådda fel, som tribunalen enligt sökanden kunnat konstatera i samband med prövningen av grunderna för utverkande av ogiltigförklaring. Sökanden har genom grundens andra del i andra hand gjort gällande fel vid beräkningen av bötesbeloppet som inneburit åsidosättande av principerna om proportionalitet och likabehandling samt åsidosättande av rätten till försvar.
- 179 Det har vid prövningen av de grunder som åberopats till stöd för yrkandena om att det angripna beslutet ska ogiltigförklaras framkommit att det endast är det första och det tredje yrkandet som ska bifallas (se punkt 173 ovan). Denna grundens första del behöver därför inte prövas.
- 180 Det ankommer följaktligen på tribunalen att, vid utövandet av sin obegränsade behörighet, pröva denna grundens andra del i förhållande till det fjärde yrkandet, genom vilket sökanden har begärt att tribunalen ska sätta ned det bötesbelopp som den ålagts solidariskt med Panasonic för sitt deltagande i kartellen genom MTPD.
- 181 Sökanden har anfört ytterligare fyra argument till stöd för sitt yrkande om ändring av de böter som den ålagts.
- 182 Sökanden har gjort gällande att kommissionens resonemang angående fastställandet av den andel av försäljningsvärdet som beaktats vid beräkningen av bötesbeloppet är oklart och knapphändigt. Sökanden har härvid åberopat att proportionalitetsprincipen har åsidosatts. För det första återspeglar bötesbeloppet inte de stora skillnaderna mellan CDT-kartellens och CPT-kartellens omfattning, varvid den senare inte bestod av så många delar som kommissionen har hävdad. För det andra var den procentsats, 18 procent, som fastställdes för att ta hänsyn till hur allvarlig nämnda kartell var, för att bestämma grundbeloppet, oproportionerlig.
- 183 Det ska erinras om att enligt artikel 23.3 i förordning nr 1/2003 ska, vid fastställandet av bötesbeloppet, hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått.
- 184 Det framgår av fast rättspraxis att kommissionen, inom de gränser som föreskrivs i förordning nr 1/2003, har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid utövandet av sin behörighet att ålägga sådana böter (domstolens dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P och C-213/02 P, REG, s. I-5425, punkt 172, och dom av den 24 september 2009, Erste Group Bank m.fl./kommissionen, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P och C-137/07 P, REG, s. I-8681, punkt 123). När kommissionen antar riktlinjer för att i enlighet med fördragets bestämmelser ange de kriterier som den har för avsikt att tillämpa vid utövandet av sitt utrymme för skönsmässig bedömning begränsar dessa detta utrymme, eftersom kommissionen då är skyldig att rätta sig efter de riktlinjer som den själv åtagit sig att följa (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 8 oktober 2008, Carbone Lorraine/kommissionen, T-73/04, REG, s. II-2661, punkt 192 och där angiven rättspraxis). Kommissionen får i ett enskilt fall inte avvika från riktlinjerna utan att ge en förklaring som är förenlig med principen om likabehandling, vilken innebär att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se domstolens dom av den 15 oktober 2009, Audiolux m.fl., C-101/08, REG, s. I-9823, punkt 54 och där angiven rättspraxis).
- 185 I punkt 4 i 2006 års riktlinjer anges dessutom följande:
- ”Kommissionen har fått behörighet att ålägga ... böter ... för att den skall kunna utföra det övervakningsuppdrag som den anförtros i fördraget. Övervakningsuppdraget innebär inte enbart att kommissionen skall undersöka och bestraffa individuella överträdelser, utan också att dess politik rent allmänt skall vara att i konkurrensfrågor tillämpa de principer som fastställs i fördraget och på så sätt styra företagens beteende ... I samband med detta måste kommissionen se till att dess åtgärder har tillräckligt avskräckande verkan ... När kommissionen finner att bestämmelserna i artikel 81 [EG]

eller 82 [EG] har överträtts, kan det därför bli nödvändigt att ålägga företag som har överträtt bestämmelserna böter. Böterna skall vara så stora att de är tillräckligt avskräckande, inte bara för att bestraffa de berörda företagen (specifik avskräckande verkan), utan också för att avskräcka andra företag från att agera på ett sätt som strider mot artiklarna 81 [EG] och 82 [EG] (allmän avskräckande verkan).”

186 Såsom framgår av punkterna 5–7 i 2006 års riktlinjer ska kommissionen, för att nå dessa mål, fastställa bötesbeloppet på grundval av försäljningsvärdet av de varor eller tjänster som överträdelsen avser samt det antal år under vilka företaget har deltagit i överträdelsen, samtidigt som den ska låta ingå ett särskilt belopp som har till syfte att avskräcka företagen från att begå nya överträdelser.

187 Det anges i punkt 19 i 2006 års riktlinjer att ”[g]rundbeloppet för böterna kommer att vara knutet till en andel av försäljningsvärdet och grundas på överträdelsens allvar multiplicerat med antalet år som företaget deltagit i överträdelsen”.

188 Såvitt avser den faktor som avser hur allvarlig överträdelsen är anges i punkt 20 i 2006 års riktlinjer att ”[ö]verträdelsens allvar fastställs från fall till fall för varje typ av överträdelse med beaktande av alla relevanta omständigheter i ärendet”.

189 När det gäller fastställandet av den andel av försäljningen som ska beaktas anges i punkt 21 i 2006 års riktlinjer att ”[r]egelmässigt uppgår [denna andel] till högst 30%”. Det framgår av punkt 22 i riktlinjerna att ”[n]är kommissionen fastställer om den andel av försäljningsvärdet som skall beaktas i ett visst fall skall ligga i nedre eller övre delen av denna skala, tar den hänsyn till en rad faktorer, bland annat överträdelsens art, de berörda parternas sammanlagda marknadsandel, överträdelsens geografiska omfattning och om överträdelsen har genomförts eller ej”. Det erinras slutligen i detta hänseende, i punkt 23 i riktlinjerna, om följande:

”Horisontella avtal ... om fastställande av priser, uppdelning av marknaden och produktionsbegränsningar, som i allmänhet är hemliga, hör till de mest allvarliga konkurrensbegränsningarna. EU:s konkurrenspolitik innebär att sådana överträdelser bestraffas hårt. I regel kommer därför den andel av försäljningsvärdet som skall beaktas vid sådana överträdelser att bestämmas i den övre delen av skalan.”

190 I förevarande fall beaktade kommissionen bland annat, vid fastställandet av hur allvarlig överträdelsen var, såsom framgår av skäl 1059 i det angripna beslutet att såväl CPT-kartellen som CDT-kartellen hade flera olika sidor, i det att de omfattade horisontella avtal om fastställande av priser (målpriser eller minimipriser), uppdelning av marknaden och produktionsbegränsningar, samt, såvitt avser CDT-kartellen, fördelning av kunder. Kommissionen påpekade att dessa överträdelser till sin art utgjorde ett av de mest allvarliga slagen av konkurrensbegränsningar enligt artikel 101 FEUF, för vilket det i punkt 23 i 2006 års riktlinjer anges att beaktande ska ske av en andel av försäljningsvärdet som ska bestämmas i den övre delen av skalan. Kommissionen erinrade dessutom om att de företag som var inblandade i dessa överträdelser var medvetna om eller borde ha varit medvetna om att deras verksamheter var rättsstridiga, vilket framkom av den omständigheten att de hade vidtagit åtgärder för att dölja förekomsten av en samverkan. Den påpekade även att såväl CDT-kartellen som CPT-kartellen i geografiskt hänseende omfattade hela EES och att den sammanlagda marknadsandelen, inom EES, för de företag som det angripna beslutet riktade sig till och vilkas överträdelser hade konstaterats var lägre än 80 procent. Slutligen konstaterade den att överenskommelserna var mycket strukturerade, att de hade tillämpats strikt och blivit föremål för kontroller. Kommissionen drog härav, i skäl 1070 i det angripna beslutet, slutsatsen att en andel på 18 procent av den relevanta försäljningen skulle tillämpas med hänsyn till överträdelsens art.

- 191 Till skillnad från sökandens argument grundas denna bedömning på en tillräcklig motivering, eftersom kommissionen tog vederbörlig hänsyn till de faktorer som anges i punkt 22 i 2006 års riktlinjer (se punkt 189 ovan), nämligen, förutom överträdelsens art, de berörda företagens sammanlagda marknadsandel, som inbegrep hela marknaden, den geografiska omfattningen som motsvarade hela EES och den omständigheten att kartellen genomförts.
- 192 Den överträdelse som är hänförlig till CPT omfattas av den kategori som avses i punkt 23 i 2006 års riktlinjer, eftersom den till sin natur bland annat innebar hemliga horisontella avtal om fastställande av priser. Med beaktande av att det i riktlinjerna fastställs ett tak på 30 procent har kommissionen, genom att fastställa den andel av försäljningen som skulle beaktas till 18 procent, det vill säga en nivå som knappt överstiger hälften av den aktuella skalan, rättat sig efter de bestämmelser som den själv har ålagt sig genom riktlinjerna. En sådan uppenbar överträdelse av konkurrensrätten är nämligen till sin art särskilt allvarlig och strider mot unionens mest grundläggande mål (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 29 juni 2012, GDF Suez/kommissionen, T-370/09, REU, punkt 420 och där angiven rättspraxis).
- 193 Någon annan bedömning föranleds inte av de omständigheter som sökanden har anfört.
- 194 Det har vid prövningen av den fjärde och den femte grunden, vilka åberopats till stöd för yrkandena om att det angripna beslutet ska ogiltigförklaras, nämligen inte framkommit något som kan påverka bedömningen att de berörda företagen har deltagit i en enda, fortlöpande överträdelse av artikel 101 FEUF, som har haft en konkurrensbegränsande verkan på EES-marknaden och som i synnerhet har inneburit fastställande av priser vars genomförande noggrant övervakades samt produktionsbegränsning och utbyte av konfidentiell information om CPT. Tvärt emot sökandens påståenden ska det för det första påpekas att den omständigheten att CDT-kartellen skulle vara särskilt invecklad och komplex i jämförelse med CPT-kartellen saknar relevans för de båda kartellernas verkan, som har bestått i begränsning av konkurrensen på EES-marknaden. För det andra grundas, såsom framgår av skäl 1059 i beslutet, den högre faktorn avseende överträdelsens allvar som tillämpats för CDT-kartellen på den omständigheten att denna kartell, till skillnad från CPT-kartellen, även bestod i uppdelning av kunder. Vidare kan sökanden inte – mot bakgrund av bedömningen i samband med den femte grundens andra del – vinna framgång med argumenten att beslutet inte omfattas av tillräckliga bevis för produktionsbegränsning och uppdelning av marknaden.
- 195 Vad slutligen avser sökandens påstående att överträdelsen i två avseenden, nämligen produktionsbegränsning och uppdelning av marknaden, inte har fortsatt under hela den tid som överträdelsen pågick konstaterar tribunalen att detta påstående, även om det skulle vara korrekt, inte är tillräckligt för att påverka de bedömningar som kommissionen gjort i fråga om överträdelsens förekomst, hur allvarlig den ansetts vara i fallet och, följaktligen, den andel av försäljningen som skulle beaktas vid fastställandet av böternas grundbelopp (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 13 december 2012, Versalis och Eni/kommissionen, T-103/08, punkt 241).
- 196 Av detta följer att kommissionen, genom att med tillämpning av 2006 års riktlinjer fastställa den andel av försäljningen som skulle beaktas vid fastställandet av grundbeloppet för de böter som sökanden skulle åläggas till 18 procent, inte har överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning. Sökanden kan följaktligen inte vinna framgång med argumentet att denna procentandel inte står i proportion till den andel som fastställts för CDT-kartellen, vilken uppgår till 19 procent.
- 197 Sökanden kan inte heller vinna framgång med de argument som avser överträdelsens genomförande och verkan, eftersom kommissionen enligt punkt 23 i 2006 års riktlinjer kunde fastställa ett belopp uteslutande på grundval av det kriterium som avser överträdelsens art (dom GDF Suez/kommissionen, punkt 192 ovan, punkt 423).
- 198 Slutligen föreligger inte någon annan omständighet som motiverar att tribunalen utövar sin behörighet att ändra bötesbeloppet med hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är.

- 199 Av detta följer att sökanden inte kan vinna framgång med denna anmärkning.
- 200 Sökanden har härefter hävdats att kommissionen bortsåg från att sökandens och MTPD:s deltagande varit begränsat, såväl när kommissionen fastställde andelen av försäljningen vid fastställandet av böternas grundbelopp som när den bedömde eventuella förmildrande omständigheter.
- 201 Enligt rättspraxis beror möjligheten att bevilja en nedsättning av böternas grundbelopp på grund av förmildrande omständigheter med nödvändighet på omständigheterna i det enskilda fallet, vilket innebär att kommissionen kan komma fram till att en sådan nedsättning inte ska beviljas ett företag som är part i ett otillåtet avtal. Ett fastställande av att en förmildrande omständighet föreligger i situationer där ett företag är part i ett avtal som är uppenbart rättsstridigt, och företaget kände till eller inte kunde vara ovetande om att det utgjorde en överträdelse, får inte medföra att de böter som åläggs förlorar sin avskräckande verkan och att den ändamålsenliga verkan av artikel 101.1 FEUF äventyras (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 9 juli 2009, Archer Daniels Midland/kommissionen, C-511/06 P, REG, s. I-5843, punkterna 104 och 105 och där angiven rättspraxis).
- 202 Det framgår dessutom av punkt 29 i 2006 års riktlinjer att kommissionen inte har någon skyldighet att systematiskt beakta alla de förmildrande omständigheter som angetts eller att automatiskt bevilja ytterligare nedsättning av böternas grundbelopp när ett företag har hänvisat till förhållanden som kan visa att en av dessa förmildrande omständigheter föreligger. En bedömning av huruvida en eventuell nedsättning av bötesbeloppet på grund av förmildrande omständigheter är lämplig, ska nämligen göras ur ett helhetsperspektiv med beaktande av samtliga relevanta omständigheter. I avsaknad av tvingande anvisningar i riktlinjerna avseende vilka förmildrande omständigheter som kan beaktas, ska kommissionen således anses ha bevarat ett visst utrymme för att göra en helhetsbedömning av behovet av att eventuellt sätta ned bötesbeloppet med hänsyn till förmildrande omständigheter (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 2 februari 2012, Denki Kagaku Kogyo och Denka Chemicals/kommissionen, T-83/08, punkt 240 och där angiven rättspraxis).
- 203 Såvitt avser argumentet att kommissionen i förevarande fall borde ha beaktat att MTPD inte hade deltagit i de europeiska glasmötena, utan endast i SML- och ASEAN-mötena, ska det erinras om att, såsom följer av bedömningen av den femte grundens andra del, kommissionen korrekt ansåg att MTPD, tillsammans med vilket sökanden och Panasonic utgjorde en ekonomisk enhet, hade deltagit i en enda, fortlöpande överträdelse av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet som omfattade hela EES och bestod i avtal och samordnade förfaranden, som syftade till att komma överens om priser och produktion och att utbyta känslig affärsinformation mellan konkurrenter. Med hänsyn till det utrymme för skönsmässig bedömning som kommissionen har vid fastställandet av de bötesbelopp som den avser att ålägga, kunde kommissionen, med beaktande av alla dessa omständigheter, slå fast att det inte var motiverat att beakta några förmildrande omständigheter.
- 204 Sökanden har inte heller visat att MTPD motsatte sig CPT-kartellen i sådan utsträckning att dess funktion äventyrades, ett villkor som enligt rättspraxis dock ska vara uppfyllt för att det ska kunna slås fast att den omständigheten att en konkurrensbegränsande samverkan inte har genomförts motiverar att bötesbeloppet sätts ned med hänsyn till förmildrande omständigheter (se, för ett liknande resonemang, dom Denki Kagaku Kogyo och Denka Chemicals/kommissionen, punkt 202 ovan, punkt 248 och där angiven rättspraxis).
- 205 Av detta följer att kommissionen inte har överskridit gränserna för det utrymme för skönsmässig bedömning som den har på området genom att inte betrakta det förhållandet, om det har fastställts, att MTPD inte deltagit i alla de delar som utgör den aktuella överträdelsen som en förmildrande omständighet som motiverar att bötesbeloppet sätts ned. Såvitt avser ansvaret för själva överträdelsen framgår det nämligen av rättspraxis att det förhållandet att ett företag inte direkt har deltagit i alla de delar som utgör en övergripande samverkan inte kan frita det från ansvar för överträdelsen av artikel 101.1 FEUF, om det visas, såsom i förevarande fall, att företaget nödvändigtvis måste ha känt

- till, dels, att den samverkan som det deltagit i ingick i en samlad plan, dels att den samlade planen omfattade alla de delar som utgör den konkurrensbegränsande samverkan (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 8 december 2011, Chalkor/kommissionen, C-386/10 P, REU, s. I-13085, punkt 91 och där angiven rättspraxis).
- 206 Sökanden har inte heller förklarat på vilket sätt kommissionen skulle ha åsidosatt proportionalitetsprincipen eller principen om likabehandling genom att inte slå fast att det till följd därav förelåg en förmildrande omständighet.
- 207 Även om sökanden genom sin argumentering avser att visa att den haft en utelutande passiv roll i kartellen, kan det, för det första, konstateras att denna omständighet, som visserligen uttryckligen angavs som en eventuell förmildrande omständighet i 1998 års riktlinjer, inte längre förekommer bland de förmildrande omständigheter som kan beaktas enligt 2006 års riktlinjer. Detta är således ett uttryck för ett medvetet politiskt val att inte längre ”uppmuntra” till ett passivt beteende hos dem som deltar i en överträdelse av konkurrensreglerna. Nämda val omfattas emellertid av kommissionens utrymme för skönmässig bedömning vid fastställandet och genomförandet av konkurrenspolitiken.
- 208 För det andra innebär den omständigheten att ett företag har haft en ”uteslutande passiv eller efterföljande” roll vid genomförandet av överträdelsen per definition att det berörda företaget har hållit en ”låg profil”, det vill säga att det inte aktivt har deltagit i utarbetandet av det eller de konkurrensbegränsande avtal som det rör sig om (tribunalens dom av den 9 juli 2003, Cheil Jedang/kommissionen, T-220/00, REG, s. II-2473, punkt 167). Det följer av rättspraxis att bland de omständigheter som kan indikera att ett företag haft en passiv roll i en kartell hör den omständigheten att företaget har deltagit i mötena betydligt mer sporadiskt än de ordinarie kartellmedlemmarna, liksom uttryckliga uttalanden av företrädare för andra företag som har deltagit i överträdelsen om det förstnämnda företags roll i kartellen, med beaktande av samtliga relevanta omständigheter i fallet (se dom Cheil Jedang/kommissionen, nämnd ovan, punkt 168 och där angiven rättspraxis).
- 209 I förevarande fall deltog MTPD i ett icke försumbart antal möten i CPT-kartellen. Det har visats att mötena var av konkurrensbegränsande slag och att MTPD vid mötena lämnade viss känslig affärsinformation till sina konkurrenter. Även om informationen skulle ha varit felaktig eller kunnat erhållas på annat håll har MTPD inte desto mindre gett sina konkurrenter intryck av att företaget deltog i kartellen och därmed bidrog till att uppmuntra till den. Dessutom har ingen av dem som deltog i den aktuella kartellen angett att sökanden hållit en ”låg profil” under överträdelsen. Det kan av dessa skäl inte anses att sökanden hade en uteslutande passiv roll.
- 210 Av detta följer att kommissionen inte har överskridit gränserna för det utrymme för skönmässig bedömning som den har på området genom att inte godta påståendet att MTPD haft en uteslutande passiv och marginell roll och låta det utgöra en förmildrande omständighet som motiverar att bötesbeloppet sätts ned.
- 211 Sökanden har härefter gjort gällande att kommissionen har åsidosatt 2006 års riktlinjer genom att i den relevanta omsättningen beakta inte endast försäljning av CRT till kunder inom EES, utan även direkt försäljning inom EES i form av bearbetade produkter, vilka varken hade något direkt eller indirekt samband med överträdelsen. Sökanden har för det första kritiserat kommissionen för att inte ha påvisat något konkurrensbegränsande beteende i förhållande till företagsintern försäljning, som uttryckligen var utesluten från diskussionerna vid SML- och ASEAN-mötena och som följaktligen inte hade något direkt samband med överträdelsen. Sökanden har för det andra hävdats att kommissionen inte kunde grunda sig på en presumtion om att marknaden i efterföljande led för TV-apparater inom EES hade skadats av överträdelsen, så att direkt EES-försäljning i form av bearbetade produkter inte hade något indirekt samband med överträdelsen.

- 212 Enligt artikel 23.2 andra stycket i förordning nr 1/2003 får böterna för varje företag och företagssammanslutning som deltagit i överträdelsen inte överstiga 10 procent av föregående räkenskapsårs sammanlagda omsättning.
- 213 Såsom domstolen tidigare har slagit fast ska kommissionen i varje enskilt fall och med beaktande av sammanhanget och de mål som eftersträvas med det sanktionssystem som föreskrivs i förordning nr 1/2003, bedöma den inverkan som eftersträvas på det berörda företaget, bland annat genom att beakta en omsättning som återspeglar företagets faktiska ekonomiska situation under den tidsperiod då överträdelsen ägde rum (dom av den 7 juni 2007, Britannia Alloys & Chemicals/kommissionen, C-76/06 P, REG, s. I-4405, punkt 25, dom Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen, punkt 30 ovan, punkt 53, och dom av den 23 april 2015, LG Display och LG Display Taiwan/kommissionen, C-227/14 P, REU, punkt 49).
- 214 Enligt domstolens fasta praxis får kommissionen vid fastställandet av bötesbeloppet ta hänsyn såväl till företagets totala omsättning, vilken ger en antydning – om än ungefärlig och ofullständig – om företagets storlek och ekonomiska styrka, som till den del av denna omsättning som härrör från de varor som överträdelsen avser och som således kan ge en antydning om överträdelsens omfattning (domstolens dom av den 7 juni 1983, Musique Diffusion française m.fl./kommissionen, 100/80-103/80, REG, s. 1825, punkt 121, dom Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen, punkt 30 ovan, punkt 54, och dom LG Display och LG Display Taiwan/kommissionen, punkt 213 ovan, punkt 50).
- 215 Av domstolens praxis framgår att även om kommissionen enligt artikel 23.2 i förordning nr 1/2003 har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning, begränsas utövandet av denna befogenhet av att det i bestämmelsen uppställts objektiva kriterier som kommissionen ska följa. Således sätts en absolut beräkningsbar övre gräns för det bötesbelopp som kan åläggas. Därmed är det högsta tillåtna bötesbelopp som kan åläggas ett givet företag möjligt att fastställa i förväg. Utövandet av detta utrymme för skönsmässig bedömning begränsas vidare av de förhållningsregler som kommissionen har åtagit sig att följa, bland annat genom riktlinjerna för beräkning av böter (dom Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen, punkt 30 ovan, punkt 55, och dom LG Display och LG Display Taiwan/kommissionen, punkt 213 ovan, punkt 51).
- 216 Enligt punkt 13 i 2006 års riktlinjer ”fastställer [kommissionen] grundbeloppet genom att utgå från försäljningsvärdet från de varor eller tjänster som har ett direkt eller indirekt ... samband med överträdelsen och som företaget sålt i det berörda geografiska området inom EES”. Det anges i punkt 6 i riktlinjerna att ”[k]ombinationen av försäljningsvärdet och varaktigheten är ett lämpligt beräkningstal för att värdera överträdelsens ekonomiska betydelse och omfattningen av varje företags delaktighet i överträdelsen”.
- 217 Punkt 13 i 2006 års riktlinjer syftar därför till att som utgångspunkt för beräkningen av de böter som ska åläggas ett företag fastställa ett belopp som återspeglar överträdelsens ekonomiska betydelse och företagets relativa tyngd i överträdelsen (domstolens dom av den 11 juli 2013, Team Relocations m.fl./kommissionen, C-444/11 P, punkt 76, dom Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen, punkt 30 ovan, punkt 57, och dom LG Display och LG Display Taiwan/kommissionen, punkt 213 ovan, punkt 53).
- 218 Begreppet försäljningsvärde i punkt 13 i riktlinjerna inbegriper försäljning på den marknad som berörs av överträdelsen inom EES. Det är emellertid inte nödvändigt att fastställa huruvida den försäljningen verkligen påverkats av överträdelsen. Den del av omsättningen som kommer från försäljningen av varor som omfattas av överträdelsen återspeglar bäst överträdelsens ekonomiska betydelse (se, för ett liknande resonemang, dom Team Relocations m.fl./kommissionen, punkt 217 ovan, punkterna 75–78, dom Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen, punkt 30 ovan, punkterna 57–59; domstolens dom av den 19 mars 2015, Dole Food och Dole Fresh Fruit Europe/kommissionen, C-286/13 P, REU, punkterna 148 och 149, och dom LG Display och LG Display Taiwan/kommissionen, punkt 213 ovan, punkterna 53–58 och 64).

- 219 Det var i förevarande fall så, att deltagarna i kartellen, däribland MTPD över vars beteende sökanden utövade ett avgörande inflytande, vilka var vertikalt integrerade företag, utanför EES infogade CPT som omfattades av kartellen i slutprodukter som såldes inom EES. Såsom sökanden har gjort gällande genomfördes den försäljning som beaktades för att fastställa bötesbeloppet för direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter inte på marknaden för den vara som överträdelsen avser – i det aktuella fallet marknaden för de CRT som omfattades av kartellen – utan på marknaden för en annan vara, nämligen marknaden i efterföljande led för slutprodukter i vilka de CRT som omfattades av kartellen infogats. I sådant fall var dessa CRT föremål för en intern försäljning utanför EES mellan MTPD och dess vertikalt integrerade dotterbolag.
- 220 Det framgår emellertid av skälen 1026 och 1029 i det angripna beslutet att kommissionen, vid fastställandet av det belopp som skulle ligga till grund för böterna, endast beaktade det pris som fakturerats för de CDT och CPT som hade infogats i TV-apparater eller datorskärmar och inte priset för de senare. Försäljningen av produkter i vilka CRT som omfattades av kartellen infogats beaktades följaktligen inte till det fulla värdet, utan endast till den del av detta värde som kunde motsvara värdet på de CRT som omfattades av kartellen och som infogats i slutprodukterna när det företag som tillhör sökanden sålde dessa till en oberoende tredje man inom EES. Detta konstaterande har inte bestritts.
- 221 Till skillnad från vad sökanden har hävdat gjorde kommissionen rätt när den beaktade försäljningen av TV-apparater och datorskärmar vid beräkningen av bötesbeloppet.
- 222 Begreppet försäljningsvärde i punkt 13 i 2006 års riktlinjer för beräkning av böter kan visserligen inte utsträckas till att omfatta det aktuella företagets försäljning som inte omfattas av tillämpningsområdet för den påtalade samverkan (se dom Team Relocations m.fl./kommissionen, punkt 217 ovan, punkt 76; dom Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen, punkt 30 ovan, punkt 57, och dom LG Display och LG Display Taiwan/kommissionen, punkt 213 ovan, punkt 53). Det skulle emellertid strida mot syftet med artikel 23.2 i förordning nr 1/2003 om kartelldeltagare som är vertikalt integrerade, endast på grund av att de infogat de varor som överträdelsen avser i slutprodukter utanför EES, skulle kunna utverka att den del av värdet av deras försäljning av dessa slutprodukter som sålts inom EES som kan motsvara värdet av de varor som överträdelsen avser undantas från beräkningen av böterna.
- 223 Såsom även domstolen har slagit fast, kan vertikalt integrerade företag nämligen få en fördel av ett avtal om horisontell prisfastställelse som ingåtts i strid med artikel 101 FEUF, inte endast vid försäljning till en oberoende tredje man på marknaden för den vara som överträdelsen avser, utan även på marknaden i efterföljande led avseende bearbetade produkter i vars sammansättning nämnda vara ingår. Detta gäller i två olika fall, nämligen antingen genom att sådana prishöjningar på insatsvarorna som följer av överträdelsen övervältras på priset på de bearbetade produkterna, eller genom att prishöjningen inte övervältras, vilket därmed ger de vertikalt integrerade företagen en kostnadsfördel i förhållande till deras konkurrenter som införskaffar samma insatsvaror på marknaden för de produkter som överträdelsen avser (dom Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen, punkt 30 ovan, punkt 60).
- 224 Under dessa förhållanden gjorde kommissionen en riktig bedömning när den slog fast att direkt EES-försäljning i form av bearbetade produkter visserligen inte hade ägt rum på marknaden för den vara som överträdelsen avsåg, men att den ändå innebar en snedvridning av konkurrensen inom EES i strid med artikel 101 FEUF till förfång för bland annat konsumenterna och att nämnda försäljning hade samband med överträdelsen inom EES i den mening som avses i punkt 13 i 2006 års riktlinjer.
- 225 Av detta följer att sökanden inte kan vinna framgång med sin argumentering enligt vilken kommissionen inte kunde grunda sig på en presumtion för att marknaden i efterföljande led för TV-apparater inom EES hade påverkats av överträdelsen, med hänsyn till den rättspraxis som det har

erinrats om i punkt 223 ovan. Argumenteringen saknar i vart fall verkan, eftersom kommissionen, i enlighet med vad som angetts i punkt 220 ovan, inte beaktade hela värdet av den bearbetade produkten, utan endast värdet av de infogade bildrören.

- 226 Om direkt EES-försäljning i form av bearbetade produkter inte beaktades skulle det för övrigt innebära att den ekonomiska betydelsen av den överträdelse som begåtts av ett visst företag på ett konstlat sätt förringades, eftersom det förhållandet att försäljning som verkligen påverkas av en konkurrensbegränsande samverkan inom EES inte beaktas till slut leder till att böter åläggs som saknar verkligt samband med den aktuella kartellens tillämpningsområde inom EES (se, analogt, dom Team Relocations m.fl./kommissionen, punkt 217 ovan, punkt 77; dom Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen, punkt 30 ovan, punkt 58, och dom LG Display och LG Display Taiwan/kommissionen, punkt 213 ovan, punkt 54).
- 227 I synnerhet gäller att, såsom kommissionen korrekt har bedömt i skäl 1022 i det angripna beslutet och tvärtemot vad sökanden påstått, ett bortseende från värdet av denna försäljning med nödvändighet skulle vara detsamma som att utan motivering gynna vertikalt integrerade företag som i likhet med MTPD har infört en betydande del av de varor som överträdelsen avser i produktionsanläggningar utanför EES. Dessa företag skulle då kunna undgå en sanktion som står i proportion till deras betydelse på marknaden för dessa produkter och den skadlighet som deras agerande innebär för konkurrensen inom EES.
- 228 Kommissionen har följaktligen inte åsidosatt 2006 års riktlinjer genom att beakta direkt EES-försäljning i form av bearbetade produkter vid fastställandet av det bötesbelopp som MTPD ålagts solidariskt med sökanden och Panasonic.
- 229 Sökanden har vidare hävdats att kommissionen utan att ge en objektiv förklaring som är förenlig med principen om likabehandling avvek från punkt 25 i 2006 års riktlinjer, genom att använda sig av ett särskilt försäljningsvärde vid beräkningen av det tilläggsbelopp som ingår i grundbeloppet för de böter som den ålades (se punkt 22 ovan) i egenskap av MTPD:s moderbolag.
- 230 Sökanden har med denna argumentering ifrågasatt den metod som kommissionen använde sig av vid beräkningen av det bötesbelopp som den ålade sökanden för dess direkta deltagande i CPT-kartellen före bildandet av MTPD, i det att kommissionen vid beräkningen av tilläggsbeloppet beaktade, utöver värdet av egen försäljning, en andel av värdet av det gemensamma företagets försäljning. Såsom kommissionen angav i fotnot nr 1972 till skäl 1055 i det angripna beslutet innebar det att den inte beaktade moderbolagens solidariska ansvar beträffande tilläggsbeloppen. Det framgår dessutom av skäl 1076 i beslutet att medan Panasonic och sökanden ålades separata tilläggsbelopp, ålades inte MTPD något tilläggsbelopp.
- 231 Med hänsyn till att artikel 1.2 d och artikel 2.2 g i det angripna beslutet ska ogiltigförklaras, saknar sökandens argumentering verkan i detta avseende.
- 232 Av detta följer att det inte finns någon anledning att pröva huruvida det finns grund för argumenteringen enligt vilken rätten till försvar har åsidosatt, genom att sökanden inte getts tillgång till de uppgifter som Panasonic lämnat för MTPD:s räkning såvitt avser fastställandet av tilläggsbeloppet.
- 233 Mot bakgrund av dessa omständigheter konstaterar tribunalen att inget annat skäl som kan hänföras till sökandens argumentering till stöd för denna delgrund gör det möjligt att anse att bötesbeloppen inte är ändamålsenliga, med tanke på, dels, hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått, dels nödvändigheten av att sökanden åläggs ett bötesbelopp som är avskräckande.

- 234 Tribunalen anser dessutom att det inte föreligger någon grund avseende tvingande rätt, som tribunalen är skyldig att pröva på eget initiativ (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 8 december 2011, KME Germany m.fl./kommissionen, C-272/09 P, REU, s. I-12789, punkt 104), som motiverar att tribunalen utövar sin behörighet att ändra beslutet för att upphäva böterna.
- 235 I enlighet med slutsatserna i punkterna 146–148 ovan ska härefter slås fast att talan ska bifallas, såvitt avser den andra delen av den grund som åberopats till stöd för det fjärde yrkandet, avseende nedsättning av det bötesbelopp som sökanden ålagts för dess deltagande i överträdelsen genom MTPD, endast i den del sökanden begärt att få omfattas av nedsättningen av det bötesbelopp som sökanden ålagts solidariskt med Panasonic och MTPD, som fastställts i domen Panasonic och MT Picture Display/kommissionen, punkt 147 ovan, i vilken bötesbeloppet fastställts till 82 826 000 euro. Yrkandet om upphävande eller nedsättning av bötesbeloppet ogillas i övrigt.

Rättegångskostnader

- 236 Det framgår av artikel 134.3 i tribunalens rättegångsregler att om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, ska vardera parten bära sina rättegångskostnader.
- 237 I förevarande fall ska sökandens talan delvis bifallas och vardera parten ska därför bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen)

följande:

- 1) **Artikel 1.2 d i kommissionens beslut C(2012) 8839 final av den 5 december 2012 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.437 – Bildrör för TV-apparater och datorskärmar) ogiltigförklaras delvis, såvitt det slås fast att Toshiba Corp. har deltagit i en världsomfattande kartell på marknaden för bildrör för färg-TV-apparater från den 16 maj 2000 till den 31 mars 2003.**
- 2) **Artikel 2.2 g i nämnda beslut ogiltigförklaras, i den del Toshiba åläggs böter med 28 048 000 euro för dess direkta deltagande i en världsomfattande kartell på marknaden för bildrör för färg-TV-apparater.**
- 3) **Det bötesbelopp som Toshiba åläggs solidariskt med Panasonic Corp. och MT Picture Display Co. Ltd i artikel 2.2 h i det aktuella beslutet fastställs till 82 826 000 euro.**
- 4) **Talan ogillas i övrigt.**
- 5) **Vardera parten ska bära sina rättegångskostnader.**

Papasavvas

Forwood

Bieliūnas

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 9 september 2015.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten	1
Sökanden och den berörda produkten	2
Det administrativa förfarandet	2
Det angripna beslutet	3
Förfarandet och parternas yrkanden	6
Rättslig bedömning	7
De yrkanden som har framställts i första hand och som avser delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet	8
Den första grunden: Det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var ansvarig för den överträdelse som begåtts mellan den 16 maj 2000 och den 11 april 2002	8
Den andra grunden: Det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var ansvarig för den överträdelse som begåtts under perioden den 12 april 2002–31 mars 2003	14
Den fjärde grunden: Det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var solidariskt ansvarig för MTPD:s deltagande i den överträdelse som begåtts under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006.....	15
– Den andra delgrunden	16
– Den första delgrunden	22
– Den tredje delgrunden	22
Den tredje grunden: Det angripna beslutet är felaktigt i den del det slås fast att sökanden var ansvarig för den överträdelse som begåtts under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006	23
Den femte grunden: Det har i andra hand gjorts gällande att beslutet är felaktigt i den del det slås fast att MTPD var ansvarigt för att ha deltagit i den överträdelse som begåtts under perioden den 1 april 2003–12 juni 2006.....	24
– Den första delgrunden	24
– Den andra delgrunden	25
Andrahandsyrkandena om att bötesbeloppet ska upphävas eller sättas ned	29
Rättegångskostnader	38